

Nr 4

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1959/60 under fjärde huvudtiteln, avseende anslagen inom försvarsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o) **Inledning.** Departementschefen har i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 1, s. 1—16 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959) redogjort för frågor, som tillhör regleringen för budgetåret 1959/60 av utgifterna under fjärde huvudtiteln.

Utskottet. Departementschefen har under förevarande punkt lämnat en allmän orientering rörande Kungl. Maj:ts förslag under fjärde huvudtiteln mot bakgrunden särskilt av de av föregående års riksdag fastställda grundläggande riktlinjerna rörande försvarsmaktens fortsatta utformning. Såsom av denna inledningspunkt framgår har departementschefen funnit angeläget att i görligaste mån och utan tidsutdräkt söka fullfölja dessa riktlinjer. Under respektive punkter i huvudtiteln redovisas de konkreta förslag, som Kungl. Maj:t i anslutning härtill framlagt. Beträffande vissa av dessa förslag ha framställts motionsvis gjorda yrkanden. Härvid må i detta sammanhang endast erinras om motionerna I: 199 och II: 255 angående anslag till marinen, motionerna I: 107 och II: 149 samt II: 256 angående anslag till Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet ävensom motionerna I: 195 och II: 253 angående förhandlingar mellan representanter för de demokratiska partierna i syfte att bevara enigheten i de aktuella försvarsfrågorna.

Utskottet kommer under vederbörliga punkter i det följande eller senare under riksdagen att behandla Kungl. Maj:ts förslag samt de i anledning därav väckta motionerna, vilket utskottet härmed velat för riksdagen anmäla.

2:o) **Viss beredskapsfråga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 1, s. 16 och 17), vilket i förhållande till motsvarande bemyndigande för

innevarande budgetår innebär det tillägget, att bland här ifrågavarande anslag medtagits det föreslagna nya anslaget Armén: Förhyrning av motorfordon m. m., för vilket ändamål kostnaderna för närvarande bestridas av arméns övningsanslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1959/60 medgiva, att därest av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, följande under riksstatens fjärde huvudtitel uppförda, av riksdagen maximerade anslag, nämligen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Armén: Förhyrning av motorfordon m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m., må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas.

Försvarsdepartementet

3:o) **Försvarsdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 18 och 19) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarsdepartementet, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Försvarsdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 379 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 357 000 kronor.

Vid försvarsdepartementet föreslås skola inrättas en tjänst för kansli-råd i Bo 1, avsedd för den enhet inom departementet vid vilken handlägges militära befordringsärenden och vissa andra personalärenden m. m. Därvid kan en tjänst för förste kanslisekreterare i Ao 23 indragas.

För statssekreterarens avdelning inom departementet föreslås skola inrättas en tjänst för förste kanslisekreterare i Ae 23.

Med hänsyn till att viss omorganisation genomförts beträffande försvarsdepartementets kassa, varigenom kassören erhållit en mera självständig ställning, föreslås att den för kassören avsedda tjänsten för kansliskrivare i Ao 10 utbytes mot en tjänst för förste kansliskrivare i Ao 12. Departementschefen erinrar i detta sammanhang om att utredning pågår rörande försvarets kommandoexpeditioners ställning, uppgifter och

organisation samt att resultatet av denna utredning möjligen kan komma att påverka försvarsdepartementets kassaorganisation.

För två befattningshavare vid departementets kansliavdelning föreslås skola inrättas tjänster för kontorsbiträde i Ao 5.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås att en tjänst vid statssekreterarens avdelning för kanslibiträde i Ao 7 utbytes mot tjänst för kontorist i Ao 9.

Under avlöningsanslag, avseende löneplansanställd personal, bör — i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor — från och med nästa budgetår anvisas medel för kompensation för höjda folkpensionsavgifter. För ändamålet uppföres under vederbörligt anslag en såsom förslagsvis betecknad utgiftspost, benämnd Kompensation för höjda folkpensionsavgifter. Posten upptages med ca 0,7 % av posterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän samt avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Utskottet finner sig böra tillstyrka, att en tjänst för kansliråd i Bo 1 inrättas ävensom en tjänst för förste kanslisekreterare i Ae 23. Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarsdepartementet, som föranledas av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	47 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	685 000
3. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	102 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 920
5. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	100 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	260 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	176 380

8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	6 500
	Summa kronor 1 379 000

c) till *Försvarsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 379 000 kronor.

4:o) **Försvarsdepartementet: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 19 och 20) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 117 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sundelin* (I: 198) och den andra inom andra kammaren av herr *Ståhl m. fl.* (II: 254), hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 105 300 kronor.

Beräffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 248.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 125 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet anfört (VII ht, p. 2) i fråga om bestridandet av vissa expenser för statsdepartementen föreslås, att på försvarsdepartementet belöpande kostnader för bränsle, lyse och vatten samt för vissa rikssamtal och telegram från och med nästa budgetår skall bestridas från finansdepartementets omkostnadsanslag. Den härav föranledda kostnadsminskningen under försvarsdepartementets omkostnadsanslag beräknas till ca 23 000 kronor.

Med hänsyn till försvarsdepartementets utgifter för reseersättningar under budgetåret 1957/58, omkring 30 000 kronor, bör för ifrågavarande ändamål anvisade medel, 15 000 kronor, uppräknas med 15 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till den samförståndslösning i försvarsfrågan, som uppnåddes vid 1958 års riksdag, anser utskottet sig icke böra biträda det förslag om nedskärning av försvarets kostnadsram, som de föreliggande motionerna innebära. Desamma avstyrkas alltså.

Mot departementschefens beräkning av förevarande anslag har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 198 och II: 254, såvitt nu är i fråga, till *Försvarsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 117 000 kronor.

Centrala förvaltningsmyndigheter

5:o) **Vissa gemensamma frågor m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 21—33) att bemyndiga Kungl. Maj:t att i anslutning till genomförandet av de personalförändringar som för budgetåret 1959/60 föreslås beträffande armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen vidtaga av departementschefen angivna särskilda övergångsåtgärder.

Till propositionen 1957: 110 (s. 3 ff) och 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 16 ff) har anmälts två delar av *1956 års försvarsförvaltningssakkunnigas* betänkande med synpunkter och förslag i anledning av verkställd översyn av försvarsförvaltningarnas organisation. Med skrivelse den 27 september 1958 har de sakkunniga överlämnat en tredje del (stencilerad) av betänkandet. Betänkandet avser främst armétygförvaltningens tygförråds- och ammunitionsförrådsbyråer, centralsektioner vid ämbetsverkets vapen-, fordons- och elektroavdelningar, centralsektioner och centraldetaljer inom marinförvaltningens vapen- och skeppsbyggnadsavdelningar samt motsvarande organ inom flygförvaltningens flygplan- och elektroavdelningar. Såsom med centralsektioner (-detaljer) jämförliga organ har de sakkunniga räknat vapenplanering och expedition inom marinförvaltningens vapenavdelning samt den militärtekniska sektionen inom nämnda avdelnings torpedbyrå.

Betänkandet berör även, särskilt i vad avser redovisningsfrågor, de tygförvaltande verkens administrativa byråer, centralplaneringar och inköpsavdelningar.

Dessutom tar de sakkunniga upp vissa specialfrågor såsom exempelvis förstärkning av flygförvaltningens centralplanering med en kvalificerad tjänsteman och inrättande av en befattning för syssloman vid armétygförvaltningen.

I någon utsträckning berör förslagen försvarets civilförvaltning och i ett fall flygstaben.

De sakkunniga behandlar slutligen även frågan om arvode till sekreterare i flygvapnets haverikommissioner. De sakkunnigas förslag i ersättningsfrågan anmäles emellertid inte i detta sammanhang.

I propositionen (s. 25—29) redogöres för de sakkunnigas principiella synpunkter i fråga om försvarsbeslutets återverkningar på förvaltningarna m.m., behovet av teknisk personal av olika slag, centralsektioner m.m. samt redovisningsväsendet, vartill torde få hänvisas. I övrigt lämnar departementschefen redogörelse för de sakkunnigas förslag vid anmälan av vederbörliga anslag.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

»I likhet med de sakkunniga och flertalet remissinstanser finner jag, att de förslag som de sakkunniga framlagt i förevarande sammanhang i huvudsak bör kunna genomföras, oaktat återverkningarna av 1958 års försvarsbeslut ännu ej klart kan skönjas. Det har även ansetts lämpligt att söka tillvarata de kostnadsbesparingar, som förslagens genomförande kommer att innebära.

Försvarsförvaltningssakkunnigas uttalanden rörande proportionerna mellan personal i teknisk tjänst i olika lönegrader anser jag mig särskilt böra understryka. Det bör emellertid betonas, att de sakkunnigas uttalanden främst torde avse sådana utbyten som kan äga rum inom oförändrad eller sänkt kostnadsram. Enligt min mening bör förvaltningarna ägna förevarande spörsmål ingående uppmärksamhet; frågan om lämpliga rationaliseringsåtgärder bör, som de sakkunniga föreslagit, tas upp i samband med inträffande avgångar.

I likhet med de sakkunniga anser jag, att centralsektionerna (motsvarande) bör ha ekonomiskt och tekniskt utredningsarbete som huvudarbetsuppgifter samt att de härutöver bör tas i anspråk för vissa för respektive sakorgan gemensamma ärenden såsom expeditions- och skrivarbete, säkerhetsfrågor, vissa krigsindustrifrågor m. m. Jag delar också de sakkunnigas uppfattning att ekonomisk redovisning inte bör ankomma på ifrågavarande enheter. Frågan om skrivpersonalens omfattning bör vidare, som de sakkunniga förutsatt, särskilt uppmärksammas och följas av förvaltningarnas interna rationaliseringsorgan.

Vad gäller kassafrågorna kan jag däremot inte ansluta mig till de sakkunnigas förslag. Enligt min mening är det önskvärt, att de kamerala ärendena — räkningsskranskning, kassatjänst och medelsredovisning — inom varje förvaltning så långt möjligt hålles samlade. Riksräkenskapsverket har hävdad, att kassaärendena inom förvaltningarna bör hänföras till de administrativa byråerna. Även om vissa principiella skäl kan åberopas till stöd härför, måste det dock beaktas, att försvarsgrensförvaltningarnas administrativa byråer som huvudsakliga arbetsuppgifter har juridiska ärenden, allmänna kansliuppgifter och personalfrågor. Förutsättningarna för ett sammanförande av förvaltningarnas kamerala ärenden och de härmed sammanhängande organisationsfrågorna bör därför enligt min mening ytterligare prövas. De direktiv efter vilka försvarsförvaltningssakkunniga hittills arbetat har inte medgivit de sakkunniga att förutsättningslöst ta upp frågan om ett sammanförande av de kamerala ärendena. Det förefaller emellertid lämpligt, att försvarsförvaltningssakkunniga får i uppdrag att utföra de ytterligare undersökningar som erfordras under av mig nu angivna förutsättningar. Jag avser att snarast anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

Intill dess de nyss angivna ytterligare undersökningarna kan genom-

föras, bör vissa provisoriska åtgärder vidtagas för att inom ramen för gällande organisation sammanhålla egentliga kassaärenden. I detta hänseende föreslår jag följande. Inom armétygförvaltningen bör tills vidare i princip nuvarande provisorium bibehållas och kassan alltså vara förlagd till administrativa byråns ekonomisektion. Marinförvaltningens kassaärenden bör — som de sakkunniga föreslagit — handläggas på en under chefen för administrativa byrån lydande kassadetalj. Beträffande flygförvaltningen bibehålles tills vidare nuvarande organisation, och någon kontantkassa inom administrativa byråns räkningsssektion organiseras tills vidare inte. Jag vill emellertid understryka, att den nu föreslagna organisationen endast är provisorisk. Möjlighet bör föreligga att under det fortsatta utredningsarbetet försöksvis pröva andra organisationsformer som innebär ett mera fullständigt sammanförande av ärenden av kameral natur.

Försvarsförvaltningssakkunnigas förslag innebär att ett antal befintliga tjänster skall utgå ur organisationen. De förslag som jag framlägger beträffande de olika förvaltningarna innebär i vissa fall ytterligare indragning av befintliga tjänster. De nya tjänster som föreslås torde i allmänhet inte vara av samma art som de utgående. Med hänsyn härtill torde det såvitt rör armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen vara erforderligt att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens medgivande att vidtaga vissa övergångsanordningar liknande dem som vidtogs i samband med 1954 års omorganisation av försvarsförvaltningarna.»

Utskottet kan ansluta sig till de synpunkter, som departementschefen anfört i fråga om försvarsbeslutets återverkningar på de militära förvaltningarna m. m., behovet av teknisk personal av olika slag, centralsektioner m. m. samt redovisningsväsendet.

Som en konsekvens härav kommer ett antal befintliga tjänster att utgå ur organisationen. De nya tjänster, som föreslås, torde i allmänhet icke vara av samma art som de utgående. Med hänsyn härtill har utskottet icke något att erinra mot att, såvitt avser armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen, Kungl. Maj:t bemyndigas vidtaga vissa övergångsanordningar liknande dem, som vidtogos i samband med 1954 års omorganisation av försvarsförvaltningarna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att i anslutning till genomförandet av de personalförändringar som för budgetåret 1959/60 föreslås beträffande armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen vidtaga särskilda övergångsåtgärder enligt vad som angivits i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959.

6:o) **Ändrad organisation av det militära veterinärväsendet m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, s. 33—49) att godkänna vad departementschefen föreslagit beträffande organisationen av det militära veterinärväsendet m.m.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Domö* och *Eskilsson* (I:105) och den andra inom andra kammaren av herr *Staxäng m.fl.* (II:154), hemställts, att Kungl. Maj:ts förslag rörande det militära veterinärväsendets organisation nu icke måtte föranleda några andra riksdagens beslut än att fältveterinärkårens reserv minskas till trettio i fredstid tjänstgöringsskyldiga befattningshavare och att kategorien bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren avvecklas och ersättes med fältveterinärstipendiater.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I:105.

Vid anmälan av arméintendenturförvaltningens avlöningsanslag i 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 50) uttalade departementschefen att behovet av en civilmilitär veterinärkår borde omprövas. Sedermera har uppdragits åt 1954 års utredning rörande vissa personalkårer inom försvaret att verkställa denna prövning. Det skulle ankomma på utredningen att framlägga de förslag angående det militära veterinärväsendets organisation och ledning som betingades av dess ställningstagande i kårfrågan. Vid fullgörandet av uppdraget har utredningen jämväl haft att beakta vad statsutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr B 34 till 1958 års riksdag, punkten 4:o, Försvvarssjukvårdens centrala ledning, uttalat rörande det militära veterinärväsendet (med anledning av riksdagens revisorers berättelse år 1957, § 3).

Med skrivelse den 18 september 1958 har personalkårutredningen avgivit betänkande med förslag till organisation av det militära veterinärväsendet (stencilerat). Utredningens förslag berör personaluppsättningen bland annat vid sjukvårdsstyrelsen och arméintendenturförvaltningen. För utredningens förslag lämnas en redogörelse i propositionen (s. 35—43), vartill torde få hänvisas.

Departementschefen har anfört följande.

»Huvudpunkterna i personalkårutredningens förslag är följande. Utredningen konstaterar, att inom försvaret behov föreligger av veterinärer dels för djursjukvård, dels ock för livsmedelskontroll. Ledningen av djursjukvården anses böra ankomma på ett arméchefen underställt organ, medan livsmedelskontrollen anses böra ledas av försvarets sjukvårdsstyrelse. För djursjukvården erforderliga veterinärer föreslås skola sammanhållas i en civilmilitär kår, fältveterinärkåren, under chefskap av överfältveterinären. Utredningen förutsätter, att denne placeras i arméledningen,

varvid hans nuvarande funktion som sektionschef i arméintendenturförvaltningen upphör. Antalet beställningar vid fältveterinärkåren beräknas — överfältveterinären inräknad — till 10, varav 2 fältveterinärer i Ao 24, en vid vardera av II. och VI. militärbefälsstaberna, 3 regementsveterinärer i Ao 23, en vid envar av arméledningen, arméintendenturförvaltningen (hästsektionen) och K 4, 3 bataljonsveterinärer i Ao 21, en vid envar av arméledningen, hundskolan samt rid- och körskolan, samt en bataljonsveterinär i Ao 19 vid K 4. I förhållande till nuläget innebär detta minskning med 4 fältveterinärer, 4 regementsveterinärer och 2 bataljonsveterinärer i Ao 19 samt ökning med en bataljonsveterinär i Ao 21. För livsmedelskontroll bör enligt utredningen avses civila veterinärer, byråveterinärer, varav en i Ao 23 och en i Ao 21 vid försvarets sjukvårdsstyrelse samt en i Ao 23 vid arméintendenturförvaltningen (förplägnadsbyrån). Behovet av byråveterinärer har beräknats i anslutning till nuläget. Till fältveterinärkåren bör enligt utredningen knytas en reservkader, omfattande högst 25 för krigsplacering disponibla anställningshavare. Utredningen föreslår vissa ändringar beträffande rekryteringen av fältveterinärkårens reserv. Slutligen föreslås att kategorien arvodesanställda bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren avvecklas.

Mot utredningens förslag rörande ledningen av det militära veterinärväsendet har vissa remissinstanser rest invändningar. Sålunda har, bland andra, försvarets sjukvårdsstyrelse och veterinärstyrelsen hävdad, att djursjukvård och livsmedelskontroll hör så intimt samman att veterinärväsendet i sin helhet bör anknytas till sjukvårdsstyrelsen. Överbefälhavaren har icke velat motsätta sig, att utredningens förslag lägges till grund för en provisorisk lösning av ansvarsfördelningen, men hävdad att slutlig ställning bör tagas först i samband med av riksdagen (rskr. 1958: B 56) begärd översyn av den militära sjukvårdens högsta ledning.

För egen del ansluter jag mig till utredningens uppfattning och anser således, att med nuvarande organisation av försvarets högsta ledning ansvaret för djursjukvården bör ankomma på arméchefen, medan livsmedelskontrollen bör ledas av sjukvårdsstyrelsen. Förutsättningarna för ansvarsfördelningen kan emellertid rubbas vid en ändrad organisation av försvarets högsta ledning. Likaså är enligt min uppfattning frågan om det militära sjukvårdsväsendets ledning beroende av hur försvarets högsta ledning utformas. Frågan om försvarets högsta ledning är för närvarande under omprövning. Det finns därför anledning att dröja någon tid, innan en utredning om försvarssjukvårdens ledning påbörjas. Sedan utgångspunkterna blivit klara, kan det däremot bli aktuellt att, möjligen i anslutning till pågående översyn av försvarets högsta ledning, taga upp frågan om försvarssjukvårdens och det militära veterinärväsendets centrala organisation.

Utredningens förslag, att de för livsmedelskontrollen avsedda veterinärerna skall vara civila, har mött invändningar från bland andra försva-

rets sjukvårdsstyrelse, veterinärstyrelsen och arméintendenturförvaltningen; sistnämnda myndighet har dock vitsordat att arbetsuppgifterna för den veterinär, som beräknats för ämbetsverkets förplägnadsbyrå, icke kräver att vederbörande är civilmilitär. Jag anser utredningens förslag stå i god överensstämmelse med de grunder som i allmänhet tillämpas vid bedömandet av frågan huruvida en tjänst bör vara civilmilitär eller civil. Med tanke på möjligheten av att det militära veterinärväsendet i en framtid kan komma att ställas under gemensam ledning, kan det emellertid finnas skäl att nu icke alltför starkt skilja mellan veterinärer som avses för livsmedelskontroll och veterinärer avsedda för djursjukvård. Möjlighet bör därför hållas öppen att låta för livsmedelskontroll avsedda veterinärer ha civilmilitär ställning. Fördenskull ansluter jag mig på det sättet till utredningens förslag, att jag räknar med inrättandet av byråveterinärtjänster, avsedda för civilmilitära eller civila innehavare, två vid sjukvårdsstyrelsen och en vid arméintendenturförvaltningen. Jag återkommer till denna fråga vid anmälan av dessa myndigheters avlöningsanslag i det följande.

Flertalet remissinstanser har motsatt sig eller anfört betänkligheter mot utredningens förslag om att indraga fyra fältveterinärbeställningar. I allmänhet har härvid framhållits att beställningarna erfordras för livsmedelskontroll och för kontakt med civila myndigheter. Chefen för armén, som anser stabsveterinärerna erforderliga för bland annat angivna arbetsuppgifter, bedömer det sålunda inte möjligt att ålägga andra befattningshavare vid militärbefälsstab dessa arbetsuppgifter. Arméchefen hänvisar i samband härmed till att han framfört förslag om förstärkning av militärbefälsstaberna från och med budgetåret 1959/60. Försvarets sjukvårdsstyrelse, som betvivlar att det är möjligt att vid samtliga ifrågavarande militärbefälsstaber erhålla civil fackman mot arvode, för fram tanken att stabsveterinär skall utföra livsmedelshygienisk kontroll vid samtliga förband inom militärområdet och i vidgad omfattning förordnas som hästbesiktningsman. Enligt min mening synes det ovedersägligt, att det bortfall av arbetsuppgifter för stabsveterinärerna vid ifrågavarande militärbefälsstaber, som äger rum i samband med begränsningen i hästbeståndet, inte uppväges av nytillkomna arbetsuppgifter inom livsmedelskontrollen. Detta torde även kunna utläsas ur remissmyndigheternas uttalanden. En indragning av stabsveterinärtjänsterna bör emellertid ses i samband med personalbehovet i övrigt vid militärbefälsstaberna. Jag är med hänsyn härtill icke beredd att för närvarande taga ställning till förslaget om indragning av fyra fältveterinärbeställningar och den härmed sammanhängande frågan om inrättande av ytterligare en beställning för bataljonsveterinär i Ao 21, avsedd för arméledningen. Till dessa frågor avser jag att återkomma i samband med att slutligt äskande framlägges rörande arméns allmänna avlöningsanslag.

Med nyss angivna undantag har jag icke funnit anledning till erinran

mot utredningens beräkningar av fältveterinärkårens personalbehov. Jag räknar alltså med regementsveterinärbeställning för hästsektionen inom arméintendenturförvaltningens centralbyrå.

Utredningens förslag rörande överfältveterinärens ställning anser jag mig böra godtaga.

Jag tillstyrker likaledes utredningens förslag beträffande fältveterinärkårens reserv, dock med den ändringen att jag föreslår att antalet för krigsplacering disponibla anställningshavare utökas till högst 30. Jag förutsätter vidare att frågan om löneförmåner för militärunderveterinär främdeles får anmälas för Kungl. Maj:t.

Slutligen biträder jag förslaget om att avveckla kategorien bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren.

I den mån behov av övergångsanordningar uppkommer i samband med förslagets genomförande, torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom.

Med det anförda har jag — med tidigare angivna undantag — tagit ställning till personalkårutredningens förslag rörande det militära veterinärväsendets organisation.»

Utskottet. Under förevarande punkt har departementschefen framlagt förslag om det militära veterinärväsendets organisation m.m.

Beträffande frågan om den lämpligaste formen för det militära veterinärväsendets organisation och ledning har personalkårutredningen framhållit, att behov alltjämt föreligger av veterinärer dels för djursjukvården, dels för livsmedelskontrollen. I sitt av 1958 års riksdag godkända utlåtande nr B 34 framhöll statsutskottet, att vissa skäl otvivelaktigt talade för att det militära veterinärväsendet överfördes från arméintendenturförvaltningen till försvarrets sjukvårdsstyrelse. Utskottet förutsatte, att denna fråga prövades av personalkårutredningen.

Utredningen har vid prövningen av denna fråga funnit, att ansvaret för djursjukvården bör ankomma på chefen för armén, medan livsmedelskontrollen bör ledas av sjukvårdsstyrelsen. Motivet härför har varit, att djursjukvården inom försvaret huvudsakligen är anknuten till armén. Antalet hästar och hundar i arméns organisation anses därför vara avgörande för behovet av veterinärer för djursjukvården. Den hygieniska livsmedelskontrollen däremot ingår såsom ett led i den allmänna hälso- och sjukvården inom försvaret och berör således samtliga försvarsgrenar. Ledningen härav ankommer på sjukvårdsstyrelsen.

Departementschefen, som anslutit sig till den föreslagna ansvarsfördelningen, har emellertid framhållit, att förutsättningarna härför kunna komma att rubbas vid en ändrad organisation av försvarets högsta ledning, varför det kan bli aktuellt att möjligen i anslutning till pågående översyn av försvarets högsta ledning på nytt taga upp frågan om försvarssjukvårdens

och det militära veterinärväsendets centrala organisation. Utskottet anser sig vid nu angivna förhållanden icke böra frångå departementschefens förslag i denna del.

Personalkårutredningen har föreslagit, att de tre veterinärer, som avses för livsmedelshygieniska uppgifter vid arméintendenturförvaltningen och sjukvårdsstyrelsen, skola vara civila. Förslaget i fråga har grundats främst på den omständigheten, att vederbörande uteslutande äro knutna till den centrala förvaltningen och att de äro specialister inom sitt område. Det har ej heller bedömts erforderligt, att dessa specialister ha erfarenhet av den militära djursjukvården och i samband därmed förekommande krigsplanlägningsarbete. I de föreliggande motionerna yrkas däremot, att dessa veterinärer skola ha civilmilitär ställning. Utskottet delar departementschefens uppfattning, att man tills vidare bör hålla öppen frågan att låta för livsmedelskontrollen avsedda veterinärer ha civilmilitär ställning. Utskottet vill därför tillstyrka departementschefens förslag om inrättande av byråveterinärtjänster, avsedda för civilmilitära eller civila innehavare, två vid sjukvårdsstyrelsen och en vid arméintendenturförvaltningen.

Utskottet tillstyrker departementschefens förslag, att kategorien bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren avvecklas. Motionärerna ansluta sig även härtill men anse, att dessa tjänster böra ersättas icke av militärunderveterinärer, såsom departementschefen förordat, utan av fältveterinärstipendiater. Utskottet har vid sitt övervägande av denna fråga funnit sig böra tillstyrka departementschefens förslag, som överensstämmer med de anställningsformer, som numera tillämpas för motsvarande rekryteringspersonal inom försvaret. Vad angår benämningen militärunderveterinär vill utskottet framhålla, att motsvarande benämning redan nu förekommer inom försvaret. Sålunda må exempelvis erinras om armé-, marin- och flygunderingjörer.

Departementschefen har föreslagit att överfältveterinären skall överföras till arméledningen. Enligt 1958 års riksdagsbeslut är han provisoriskt placerad som chef för arméintendenturförvaltningens hästsektion, vars uppgifter främst avse uttagning av hästar. I egenskap av chef för fältveterinärkåren och tjänstegrensinspektör för veterinärväsendet är överfältveterinären direkt underställd chefen för armén. Hans åligganden och befogenheter äro av motsvarande slag som de, vilka ankomma på övriga personalkärchefer och tjänstegrensinspektörer vid armén. Dessa förhållanden synas utskottet vid nuvarande organisation av försvarets högsta ledning motivera, att han organisatoriskt bör placeras inom arméledningen.

Vad departementschefen i övrigt anfört och föreslagit har icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

samt med avslag å motionerna I:105 och II:154, godkänna vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959 föreslagits beträffande organisationen av det militära veterinärväsendet m.m.

FÖRSVARETS CIVILFÖRVALTNING

7:o) **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, s. 50—53) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 5 065 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 5 049 000 kronor.

En tjänst för revisor i Ao 19 och två amanuensbefattningar samt arvodet till biträde i civilförvaltningens arkiv föreslås skola indragas. I samband med uppkommande ledigheter bör prövas, huruvida inte vissa tjänster i lönegrad Ao 19 lämpligen kan ersättas med amanuensbefattningar.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås vidare, att två tjänster för byråsekreterare i Ao 19 utbytes mot tjänster för förste byråsekreterare i Ao 21.

Hålkortscentralen bör i överensstämmelse med försvarsförvaltningsakkunnigas förslag tillföras en tjänst för maskinoperatör i Ae 10.

Medel för fem biträden för skriv- och kontorsgöromål föreslås skola överföras från ordinarie- till icke-ordinarieposten under avlöningsstaten.

I övrigt har räknats med ökat medelsbehov för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordringar, löneklassuppflyttningar m. m.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, har icke något att erinra mot av Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagna personalförändringar och verkställda anslagsberäkningar.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning som föranledas av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 481 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 850 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	692 800
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	30 000
	Summa kronor 5 065 000

c) till *Försvarets civilförvaltning*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 065 000 kronor.

8:o) **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, s. 53—56) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 194 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 198 av herr *Sundelin* samt II: 254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 1 074 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 970 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning har hemställt, att anslaget höjes med 79 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ökad inspektionsverksamhet	5 000	
2. Höjda telefonavgifter	5 000	
3. Omläggning av kassarörelsen vid försvarets centrala myndigheter	42 500	
4. Genomförande av central avlöningsuträkning m. m....	19 000	
5. Utbyte av stans- och kontrollmaskiner	8 600	
6. Evakueringsmateriel	6 500	
7. Höjd hyra för hålkortsmaskiner	2 000	
8. Minskade bränslekostnader		9 000
Avrundning		600
	88 600	9 600
	+ 79 000	

Departementschefen har anfört följande.

»Civilförvaltningen har under förevarande anslag räknat med ökning av medelsbehovet om sammanlagt 88 600 kronor. Ämbetsverket har emellertid samtidigt förutsatt, att den för bränsleutgifter avsedda delen av anslaget kan minskas, och på grund därav föreslagit en till 79 000 kronor begränsad anslagshöjning.

Med anledning av ämbetsverkets förslag räknar jag med en ökning av medelsbehovet med 74 000 kronor, varav 30 100 kronor utgör engångskostnader. Emellertid föreslår jag, i anslutning till ett av generaldirektören G. R. Renlund såsom utredningsman rörande försvarets titelredovisningssystem i promemoria den 10 november 1956 framfört förslag, att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle i försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet skall bestridas från förevarande anslag. Medelsbehovet under detta ökas härigenom med 160 000 kronor i jämförelse med civilförvaltningens beräkningar. Motsvarande minskning kan ske beträffande armétygförvaltningens, marinförvaltningens, flygförvaltningens, krigsarkivets och försvarsstabens omkostnadsanslag. Med beaktande av det anförda och under hänsynstagande till att av anslaget för innevarande budgetår ett belopp av 10 200 kronor avsetts för utgifter av engångskaraktär, beräknar jag ökningen av förevarande anslag till 224 000 kronor.»

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle i försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet från och med nästa budgetår bestridas från förevarande anslag.

Under hänvisning till vad utskottet i det föregående under punkten 4 anfört avstyrkas motionerna I: 198 och II: 254, såvitt nu är i fråga. Departementschefens beräkningar av medelsbehovet under anslaget synas böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 198 och II: 254, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 194 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

9:0) **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, s. 56—58) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets sjukvårdsstyrelse, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Försvarets sjuk-

vårdsstyrelse: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 085 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 979 000 kronor.

Med anledning av förslag av sjukvårdsstyrelsen om att till styrelsen knyta två specialföredragande för frågor sammanhängande med skydd mot atomvapen och kemiska stridsmedel m. m. föreslår departementschefen, att anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, uppräknas med 30 000 kronor att utnyttjas vid anlitanande av experter på hithörande frågor.

I enlighet med vad departementschefen anfört i det föregående vid anmälan av frågan om ändrad organisation av det militära veterinärväsendet m. m. bör från och med nästa budgetår två tjänster (beställningar) för byråveterinär, en i Ao 23 och en i Ao 21, tillkomma vid sjukvårdsstyrelsen.

Till militärläkare utgår enligt av riksdagen godtagna grunder (jfr prop. 1958: 158, s. 5) viss ersättning vid hinder att utöva enskild praktik. Denna ersättning utgår när det gäller läkare vid sjukvårdsstyrelsen f. n. från anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal. Då det synes lämpligare, att dessa ersättningar belastar anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslås att för nästa budgetår ett belopp om förslagsvis 4 000 kronor beräknas för ifrågavarande ändamål under denna anslagspost.

I övrigt har vid beräkningen av medelsbehovet under anslaget beaktats kostnader för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, löneklassuppflyttningar m. m. samt belastningen på de olika anslagsposterna.

Utskottet, som i det föregående vid behandlingen av frågan om ändrad organisation av det militära veterinärväsendet m. m. yttrat sig i ämne, berörande nu ifrågavarande anslag, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för försvarets sjukvårdsstyrelse uppföra två tjänster för byråveterinär, en i lönegrad Ao 23 och en i lönegrad Ao 21;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	519 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	54 000

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	46 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	319 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	140 600
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 800
Summa kronor	1 085 000

c) till *Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 085 000 kronor.

10:o) **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, s. 58 och 59) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:198 av herr *Sundelin* samt II:254 av herr *Ståhl m.fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 90 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 95 000 kronor.

Den under omkostnadsstaten uppförda delposten till bränsle m. m. har avsevärt överskridits under de två senaste budgetåren. Med hänsyn härtill och för att möjliggöra någon ökning av medlen för övriga expenser bör anslaget uppföras med 100 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet i det föregående under punkten 4 anfört avstyrkas motionerna I:198 och II: 254, såvitt nu är i fråga. Mot departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:198 och II:254, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

FORTIFIKATIONSFÖRVALTNINGEN

11:o) **Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, s. 59—69) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare

från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 665 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 550 000 kronor.

Förslag till ändrad organisation av byggnads- och reparationsberedskapen. Med skrivelse den 12 juli 1958 har överbefälhavaren överlämnat ett inom försvarsstaben i samråd med fortifikationsförvaltningen uppgjort förslag till ändrad organisation av byggnads- och reparationsberedskapen (BRB). Förslaget bygger på en av chefen för fortifikationsförvaltningens beredskapskontor, översten E. Lidström, verkställd utredning rörande möjligheten att effektivisera byggnads- och reparationsberedskapen, vilken utredning remitterats för yttrande till vissa myndigheter och organisationer. I propositionen, s. 61—63, finnes förslaget redovisat. Härtill torde få hänvisas.

Fortifikationsförvaltningens anslagsökningen. Fortifikationsförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 314 200 kronor.

	Ökning
1. Omorganisation av byggnads- och reparationsberedskapen	
a) chef för BRB, arvode 12 000 kronor för år	12 000
b) 1 överingenjör ABp 26	34 464
c) 1 byrådirektör Ae 24	26 616
d) 1 byråintendent Ae 21	22 788
e) 1 kontorsskrivare Ae 13	15 084
f) 1 tekniskt biträde Ae 7	11 076
g) 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträde Ae 7	1 104
h) 1 pensionerad officer A:24—A:25	1 404
i) arvoden till personal i regional och lokal ledningsorga- nisation	145 000
2. Särskild ersättning till viss maskinpersonal	2 000
3. Tjänstetidsbefordran	3 600
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	39 000
5. Avrundning	64
	314 200

Departementschefen har anfört följande.

»I det föregående har jag redogjort för det av överbefälhavaren framlagda förslaget till omorganisation av byggnads- och reparationsberedskapen (BRB). Förslaget syftar till en effektivisering av organisationen, vilken anses behöva ombildas med hänsyn till såväl den militärtekniska som den byggnadstekniska utvecklingen. I likhet med överbefälhavaren finner jag det betydelsefullt att byggnads- och reparationsberedskapen anpassas så att organisationen bättre svarar mot dagens krav. Jag har inte

funnit anledning till erinran mot principerna för den föreslagna organisationen. Då det gäller den föreslagna ledningsorganisationens omfattning och därmed sammanhängande spörsmål, kan jag däremot inte till alla delar ansluta mig till överbefälhavarens uppfattning. Enligt min mening bör byggnads- och reparationsberedskapen organiseras enligt följande.

Organisationen skall liksom för närvarande utgöra en för totalförsvaret gemensam reserv av byggnads- och anläggningsorgan, som utnyttjas först då andra reparationsorgan visat sig otillräckliga. Arbetsenheter uppsättes på grundval av avtal med företag inom byggnads- och anläggningsfacken och organiseras med ledning av erfarenheterna i fred.

Byggnads- och reparationsberedskapens centrala ledningsorgan bör liksom för närvarande vara anslutet till fortifikationsförvaltningen. Organisationen ledes av en chef, som i denna egenskap bör åtnjuta arvode med 7 200 kronor för år. Han ingår i fred i fortifikationsförvaltningen med ställning i likhet med byråchef. I krig är han direkt underställd överbefälhavaren. Det synes lämpligt att chefskapet för byggnads- och reparationsberedskapen förenas med chefskapet för väg- och vattenbyggnadskåren.

Chefen för byggnads- och reparationsberedskapen bör, i enlighet med vad som föreslagits, biträdas av ett centralkontor, som i fred ingår i fortifikationsförvaltningen. För centralkontoret bör avses — förutom den personal som ingår i det befintliga beredskapskontoret — en byrådirektör i Ae 24 och en byråassistent i Ae 19. Byrådirektören förutsättes skola leda centralkontorets verksamhet och samtidigt vara souschef i byggnads- och reparationsberedskapen.

Regionalt bör ledningen, såsom föreslagits, utövas av en militärbefälhavaren underställd regionalchef, företrädesvis officer ur väg- och vattenbyggnadskåren. Till regionalchef bör utgå årligt arvode för arbete som inte kan fullgöras under vederbörandes författningssenliga militära tjänstgöring med 1 000 kronor i VII. militärområdet samt med 2 000 kronor i ettvarvt av övriga militärområden. För biträdes hjälp bör regionalchef, om så bedömes lämpligt, kunna anlita det företag som skall sätta upp regionalkontor i krig. Ersättning till företag för dylikt biträde torde böra bestämmas budgetårsvis, när kännedom föreligger om i vilken omfattning företaget lämnat biträdes hjälp, och enligt grunder som bestämmas av Kungl. Maj:t.

Mot den föreslagna utformningen av den lokala ledningsorganisationen har jag icke någon erinran. Jag förutsätter alltså att byggnads- och reparationsberedskapen på detta plan skall ledas av lokalchef, företrädesvis officer ur väg- och vattenbyggnadskåren, anknuten till försvarsområdesstab. I den mån lokalchef i fred tages i anspråk utöver vad som författningssenligt åligger honom såsom reservbefäl eller värnpliktig bör ersättning utgå enligt grunder som fastställs av Kungl. Maj:t. Om lokalchef undantagsvis icke kan erhålla biträdes hjälp från försvarsområdesstab, bör möjlighet föreligga att mot ersättning anlita företag som skall sätta upp

lokalkontor. Ersättning för dylik biträdeshjälp bör bestämmas i enahanda ordning som ersättning för biträde åt regionalchef.

Jag finner det lämpligt att särskilda samordningsorgan inrättas i olika instanser för beredning av ärenden angående fördelning av byggnads- och reparationsberedskapens resurser. Den närmare utformningen av dessa samsamarbetsorgan och deras uppgifter torde framdeles få bestämmas efter överenskommelser mellan vederbörande myndigheter.

Medel för avlönande av all personal i centralkontoret samt för arvoden till chefen för byggnads- och reparationsberedskapen och till regionalcheferna torde böra beräknas under fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag. Däremot synes det mig lämpligast, att medel för biträdeshjälp m. m. åt regionalchefer samt kostnader för den lokala ledningsorganisationen — för vilka ändamål jag för nästa budgetår beräknar ett belopp av 100 000 kronor — beräknas under byggnads- och reparationsberedskapens övningsanslag. Slutligen bör medel för resekostnader, expenser och dylikt beräknas under fortifikationsförvaltningens omkostnadsanslag.

Kostnaderna för de personalförändringar m. m., för vilka medel beräknas under förevarande anslag med anledning av de av mig föreslagna förändringarna beträffande byggnads- och reparationsberedskapen, kan beräknas till i avrundat tal 70 000 kronor. Då jag i övrigt ej funnit anledning till erinran beträffande fortifikationsförvaltningens beräkning av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår torde anslaget böra upptagas till 6 665 000 kronor enligt följande.

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 32 580 (+ 22 200) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 4 271 000 (+ 46 000) kronor;

Rörligt tillägg 926 420 (+ 8 800) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 38 000 (+ 38 000) kronor.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 1 108 000 kronor, och Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 289 000 kronor, upptages med oförändrade belopp.

Anslagshöjningen utgör 115 000 kronor.

Med hänsyn till att konsekvenserna i personellt hänseende av pågående omorganisation av fortifikationsförvaltningen ännu icke kan överblickas, torde anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal under nästa liksom under innevarande budgetår böra upptagas förslagsvis. Posten bör dock maximeras av Kungl. Maj:t.»

Utskottet. Förutsättningarna för byggnads- och reparationsberedskapens verksamhet torde i dagens läge vara i betydelsefulla hänseenden andra än de som förelågo, då organisationen tillkom. Med anledning härav har

departementschefen framlagt förslag till ändrad organisation av denna beredskap.

Mot principerna för den föreslagna organisationen synes icke vara något att erinra. Det synes riktigt, att byggnads- och reparationsberedskapen såväl i fred som i operativt hänseende liksom nu är fallet är underställd överbefälhavaren.

Även i fråga om ledningsorganisationens omfattning och därmed sammanhängande spörsmål synes departementchefens förslag böra godtagas. Sålunda anser utskottet, att byggnads- och reparationsberedskapens centrala ledningsorgan bör liksom hittills vara anslutet till fortifikationsförvaltningen. Enligt utskottets mening tala övervägande skäl för att chefskapet för denna beredskap förenas med chefskapet för väg- och vattenbyggnadskåren. Det synes ej heller vara något att erinra mot att till chefskapet för byggnads- och reparationsberedskapen förfogande ställes ett stabsoorgan, centralkontoret, som i fred lämpligen bör ingå i fortifikationsförvaltningen.

Beträffande den lokala ledningsorganisationen vill utskottet tillstyrka, att byggnads- och reparationsberedskapen på detta plan ledes av lokalchef, företrädesvis officer ur väg- och vattenbyggnadskåren.

Utskottet har icke något att erinra mot att medel för avlönande av all personal i centralkontoret samt för arvoden till chefen för byggnads- och reparationsberedskapen och till regionalcheferna bestridas av förevarande anslag.

Departementschefens förslag i övrigt under nu ifrågavarande punkt synas böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen uppföra ytterligare en tjänst för byrådirektör i lönegrad Ae 24 med avlöning från ämbetsverkets avlöningsanslag;

b) fastställa följande avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 108 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	289 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 580
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 271 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	926 420

6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	38 000
	Summa kronor 6 665 000

c) till *Fortifikationsförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 6 665 000 kronor.

12:o) **Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, s. 69 och 70) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 510 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:198 av herr *Sundelin* samt II: 254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställt, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 495 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 475 000 kronor.

Fortifikationsförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 33 500 kronor, varvid framhållits att därest den av överbefälhavaren föreslagna omorganisationen av byggnads- och reparationsberedskapen kommer till stånd, ytterligare medel erfordras under fortifikationsförvaltningens omkostnadsanslag. Av den föreslagna anslagshöjningen anges 500 kronor hänföra sig till sjukvård åt personal i den centrala ledningsorganisationen, 31 000 kronor till reseersättningar, varav 12 000 kronor för personal i den centrala organisationen och 19 000 kronor för personal i den regionala organisationen, samt 2 000 kronor till expenser.

Departementschefen föreslår med anledning av fortifikationsförvaltningens förslag att anslaget höjes med ett avrundat belopp av 35 000 kronor.

Utskottet, som vid behandlingen i det föregående av fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag yttrat sig rörande byggnads- och reparationsberedskapens organisation, anser sig böra godtaga departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag. Under hänvisning tillika till sitt uttalande under punkten 4 avstyrker utskottet det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:198 och II:254, såvitt nu är i fråga, till *Fortifikationsförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 510 000 kronor.

13:o) **Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 70), innebärande en anslagshöjning av 90 000 kronor, främst avsedda för intensifiering av den fortifikatoriska rustningsplanläggningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

14:o) **Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13, s. 70 och 71) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 100 kronor.

Såsom departementschefen anfört vid anmälan av fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag bör vissa ersättningar för biträdes hjälp m. m. till regionalchefer i byggnads- och reparationsberedskapen och kostnader för lokala ledningsorgan bestridas från förevarande anslag. Medelsbehovet härför beräknas som tidigare anförts till sammanlagt 100 000 kronor. Vid bedömandet av medelsbehovet under förevarande anslag bör vidare beaktas att medel för vissa omkostnader för den regionala ledningsorganisationen, som tidigare belastat förevarande anslag, för nästa budgetår förutsättes skola utgå från fortifikationsförvaltningens omkostnadsanslag. Departementschefen föreslår, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 270 000 kronor.

Utskottet, som i det föregående behandlat frågan om byggnads- och reparationsberedskapens organisation, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 kronor.

15:o) **Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 71 och 72), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

ARMÉTYGFÖRVALTNINGEN

16:o) **Armétygförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, s. 72—91) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för armétygförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Armétygförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 22 900 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 14 900 000 kronor. *Armétygförvaltningen* har hemställt, att anslaget höjes med 2 517 000 kronor.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga. I fråga om armétygförvaltningen berör de sakkunnigas förslag centralsektioner m.m. inom vapen-, fordons- och elektroavdelningarna, enstaka tjänster inom verkstadsavdelningen, tygförrådsbyrån, ammunitionsförrådsbyrån och administrativa byrån m. m. samt frågan om inrättande av en tjänst för syssloman. Enligt förslaget minskas antalet befattningar i armétygförvaltningen med 8. De sakkunniga föreslår 7 lönereregleringar. Kostnadsminskningen i förhållande till nuläget beräknas till 105 000 kronor. Härtill kommer att vissa personalökningar — till en sammanlagd kostnad av drygt 90 000 kronor — som tidigare bedömts erforderliga, numera anses kunna undvikas. Redogörelse för de sakkunnigas förslag finns intagen i propositionen, s. 78—86, vartill torde få hänvisas.

Departementschefen har till en början anfört följande.

»Med anledning av framställda förslag har jag ansett mig kunna tillstyrka följande personalförändringar vid ämbetsverkets olika enheter. Jag har härvid inte tagit slutlig ställning till arméchefens förslag om inrättande av en majorsbeställning vid fälttygkåren, avsedd för teknisk dokumentationstjänst.

I fråga om vapenavdelningen föreslår jag, att en byråingenjör i Ae 21, avsedd för ritkontoret, samt två byråingenjörer i Ag 19, avsedda för kontrollbyrån, tillkommer. Samtidigt bör tre tjänster vid ritkontoret utgå, nämligen en för biträdande ingenjör i Ae 13 och två för tekniskt biträde i Ae 7.

Beträffande fordonsavdelningen har jag funnit en förstärkning av fordonsbyråns stridsfordonssektion särskilt angelägen. Jag föreslår, att sektionen tillföres fem nya tjänster, två förste byråingenjörer i Ae 23, två byråingenjörer i Ae 21 och en byråingenjör i Ae 19. Med anledning av armétygförvaltningens förslag att tillföra fältarbetsbyråns projektsektion

en beställning för kapten i Ar 21 föreslår jag, att en dylik beställning tillkommer i utbyte mot en befintlig byråingenjörstjänst i Ae 21. Utbytet bör dock ej ske förrän den 1 oktober 1959. Slutligen tillstyrker jag, att avdelningens specialtekniska sektion tillföres en tjänst för tekniker i Ae 9 ävensom att en byråingenjör i Ao 19 tillkommer vid fordonsbyråns släpfordonssektion, varvid dock en assistenttjänst i Ao 17 bör utgå. Beträffande fordonsavdelningen vill jag tillägga, att frågan om samordning av helikopterverksamheten inom försvaret ännu ej prövats och att därför underlag saknas för prövning av armétygförvaltningens förslag att inrätta en byrådirektörstjänst för bland annat helikopterfrågor.

I fråga om elektroavdelningen tillstyrker jag, att telebyrån tillföres två byråingenjörer i Ae 21, en byråingenjör i Ae 19, två ingenjörer i Ae 17, en ingenjör i Ae 15 och ett tekniskt biträde i Ae 7, varvid motsvarande extra tjänster med avlöning från anslaget till Vissa signalförbindelser m. m. utgår. Jag föreslår vidare, att byrån tillföres en tjänst för byrådirektör i Ae 24, avsedd för teknisk systemplanering, samt att kontrollsektionen förstärkes med en byråingenjör i Ae 21.

Inköpsavdelningen torde böra förstärkas med en byråintendent i Ae 21, varjämte en biträdestjänst i reglerad befordringsgång avsedd för expeditionen bör utbytas mot kanslibitradestjänst i Ae 7.

För normaliebyrån torde böra tillkomma tjänster för en fotograf i Ae 9 och ett tekniskt biträde i Ae 7. Vidare bör centralplaneringen tillföras en tjänst för assistent i Ae 15.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag vidare uppflyttningar av tjänster för en byrådirektör i Ao 24 till Ao 26 och en tekniker i Ae 10 till tryckeriförman i Ae 12.

Vad 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga föreslagit beträffande armétygförvaltningen i sitt betänkande del III kan jag i allt väsentligt biträda. Några jämkningar anser jag dock påkallade. Sålunda bör vid vapenavdelningen en kansliskrivartjänst i Ao 10 utgå i stället för en dylik tjänst i Ae 10, medan vid tygförrådsbyrån en kaptensbeställning vid fälttygkåren bör utgå redan från och med den 1 oktober 1959 i stället för den 1 juli 1960. I anslutning till vad jag i det föregående (punkt 4) föreslagit beträffande kassatjänsten vid armétygförvaltningen och då jag förutsätter att kontorist i stället för kansliskrivare skall tas i anspråk för avlöningsärenden, bör vid administrativa byråns personalkontor föreslagna tjänster för en assistent i Ae 17 och en förste kansliskrivare i Ae 12 ej tillkomma, medan å andra sidan endast tre kontoristtjänster i Ae 9 bör utgå och en assistenttjänst i Ae 15 bibehållas. Jag förutsätter vidare att en assistent i Ae 15 vid verkstadsavdelningen, som tillfälligt tagits i anspråk vid ekonomisektionen, alltjämt skall tjänstgöra vid sektionen.

I de fall de sakkunnigas förslag berör personal med avlöning från ar-

méns anslag till aktiv personal återkommer jag med hemställan framdeles i samband med att slutliga äskanden framlägges beträffande detta anslag.

Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t i samband med överförandet av åtta civilmilitära beställningshavare till militär anställningsform skall äga meddela enahanda övergångsbestämmelser som vid motsvarande överföring år 1958 (jfr prop. 110, s. 115 ff.).»

Vid anmälan av propositionen 1957: 110 anslöt sig föredragande departementschefen till uppfattningen, att avlöningskostnaderna för förvaltningarnas civila personal i princip helt borde bestridas av avlöningsanslag. Av tekniska skäl ansågs det dock icke möjligt att genomföra detta redan från och med budgetåret 1957/58. Överförandet borde emellertid kunna ske med början den 1 juli 1958 (prop. 1957:110, s. 20). I enlighet med det sagda har från och med innevarande budgetår avlöningskostnaderna för all civil personal vid arméintendenturförvaltningen överförts till ämbetsverkets avlöningsanslag (prop. 1958:1, bil. 6, s. 49). Från och med nästa budgetår föreslås avlöningskostnaderna för civil personal i armétyg-, marin- och flygförvaltningarna på samma sätt skola överföras till vederbörande ämbetsverks avlöningsanslag. Härutöver föreslås att två nya anslag skola uppföras under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter, till vilka anslag avlöningskostnaderna för personal vid armétyg- och arméintendenturförvaltningarnas centralförråd m.m. skall sammanföras. Med hänsyn sålunda till att samtliga avlöningskostnader för civil personal vid armétygförvaltningen förutsatts skola från och med nästa budgetår bestridas från ämbetsverkets avlöningsanslag bör detta uppräknas med omkring 7 000 000 kronor, varvid arméns anslag till anskaffning och underhåll av tygmateriel m.m. kan minskas i motsvarande mån.

Vid beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag beaktas — förutom tidigare nämnda personalförändringar m. m. samt överföringen av avlöningskostnader — merkostnaderna för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordran m. m. samt belastningen på olika anslagsposter.

Utskottet. De förslag om inrättande av nya tjänster, som framläggas, avse huvudsakligen dels sådana tjänster, vilka 1956 års försvarsförvaltnings-sakkunniga bedömt erforderliga, dels härutöver vissa tjänster för kvalificerad teknisk personal, vilka anses böra tillkomma i samband med genomförandet av arméns tygmaterielplan. Utskottet anser sig böra godtaga de personalförändringar vid ämbetsverkets olika enheter, som departementschefen förordat.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med överförandet av åtta civilmilitära beställningshavare till militär anställningsform meddela enahanda övergångsbestämmelser som vid motsvarande överföring år 1958.

Mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag har utskottet icke något att invända.

Åberopande det anförda och under erinran om dels att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, dels vad utskottet i det föregående under punkten 5 anført, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för armétygförvaltningen som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959;

b) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 550 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbestämmelser, <i>förslagsvis</i>	220 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 800
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	98 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	13 780 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 109 200
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	138 000
	Summa kronor 22 900 000

c) till *Armétygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 22 900 000 kronor.

17:o) **Armétygförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, s. 91 och 92) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 095 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:198 av herr *Sundelin* samt II:254 av herr *Ståhl m.fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 985 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 100 000 kronor.

Armétygförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 90 000 kronor.

	Ökning
1. Bränsle m. m.	25 000
2. Höjda städlöner m. m.	10 000
3. Anskaffning av hålkortsmaskiner	40 000
4. Övrigt	15 000
	90 000

Departementschefen har anfört följande.

»Vid anmälan av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag har jag föreslagit, att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle för försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet skall bestridas från civilförvaltningens omkostnadsanslag. Utgifterna för ifrågavarande ändamål under armétygförvaltningens omkostnadsanslag har för innevarande budgetår upptagits till 120 000 kronor. Förevarande anslag kan således minskas med detta belopp. Å andra sidan erfordras med hänsyn till belastningen under senare budgetår en uppräknig av delposten till bränsle m. m. Jag anser mig därför icke böra räkna med större nettominskning av utgifterna för bränsle m. m. under förevarande anslag än 30 000 kronor.

I anslutning till armétygförvaltningens förslag anser jag mig böra beräkna ett belopp av 40 000 kronor för anskaffning av hålkortsmaskiner för omläggning av biluttagningsrutinerna. Anskaffningen beräknas enligt uppgifter från armétygförvaltningen komma att medföra en personalbesparing av 6—8 biträden för skriv- och kontorsgöromål. Fullständig utredning rörande ändamålsenligheten i den föreslagna anskaffningen har emellertid hittills icke hunnit förebringas. Med hänsyn härtill är det ovisst, om ifrågavarande belopp bör utnyttjas för den av armétygförvaltningen åsyftade anskaffningen. Jag föreslår därför, att ett belopp av 40 000 kronor beräknas under reservationsanslaget Rationaliseringsförsök. Beloppet bör enligt Kungl. Maj:ts bestämmande få utnyttjas för rationaliseringsverksamhet med anlitande av hålkort.

För övriga av armétygförvaltningen anmälda medelsbehov beräknar jag i enlighet med ämbetsverkets förslag ett belopp av 25 000 kronor under förevarande anslag.»

Utskottet, som i det föregående yttrat sig rörande bestridande av kostnaderna för uppvärmningsbränsle för försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet, anser sig böra godtaga departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag. Under hänvisning tillika till sitt yttrande under punkten 4 avstyrker utskottet det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 198 och II: 254, såvitt nu är i fråga, till *Armétygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 095 000 kronor.

18:o) **Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 92), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet.

att riksdagen må till *Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

19:o) **Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 93 och 94), innebärande en anslagshöjning av 850 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 4 100 000 kronor.

20:o) **Armétygförvaltningen: Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, s. 94—96) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för armétygförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till *Armétygförvaltningen: Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 3 700 000 kronor.

I samband med fastställandet av förteckningar över viss extra ordinarie personal med avlöning från andra anslag än avlöningsanslag uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 27 juni 1957 åt vederbörande myndigheter att utreda förutsättningarna för att från sakanslag till avlöningsanslag överföra avlöningskostnaderna för förråds-, vakt- och kontorspersonal, dock icke personal vid verkstads- och därmed jämförliga förråd. Resultatet borde, i samråd med försvarets civilförvaltning, anmälas i förslagen till medelsäskanden för budgetåret 1959/60. Med anledning av ifrågavarande uppdrag har förslag framlagts om överförande av ett antal tjänster till avlöningsanslag. Redogörelser för dessa förslag kommer att lämnas vid anmälan av vederbörliga anslag. Då ytterligare avlöningskostnader för personal, som avsetts med Kungl. Maj:ts uppdrag den 27 juni 1957, torde böra överföras till avlöningsanslag, bör såsom försvarets civilförvaltning föreslagit motsvarande uppdrag lämnas för budgetåret 1960/61.

Armétygförvaltningen — som redovisar kostnaderna för sakanslagsavlönad personal vid ämbetsverket underställda centralförråd till i runt tal 3 430 000 kronor, varav 2 347 000 kronor för centralförråd för tygmateriel och 1 083 000 kronor för centralförråd för ammunition — hävdar att avlöningskostnaderna för ifrågavarande personal alltjämt bör bestridas från sakanslag. Som skäl härför anföres bl.a. att ämbetsverket måste äga möjlighet att med anlitan av till dess förfogande stående anslag fritt inrätta erforderliga extra tjänster samt att omfördela och indraga dylika tjänster.

Den omständigheten, att centralförrådets organisation för närvarande överses under medverkan från statens organisationsnämnd, anser armétygförvaltningen utgöra ett ytterligare skäl till att ifrågakvarande avlöningskostnader icke bör överföras till avlöningsanslag. Frågan om ett överförande bör i varje fall anstå tills översynen slutförts.

Försvarets civilförvaltning framhåller, att ämbetsverket inte delar armétygförvaltningens uppfattning, att ifrågakvarande avlöningskostnader principiellt bör belasta sakanslag. Ämbetsverket vill dock inte motsätta sig, att den av armétygförvaltningen omnämnda översynen slutföres innan man tar ställning till vilka avlöningskostnader som bör överföras.

För egen del anser departementschefen, att kostnaderna för avlöningar till här ifrågakvarande personal såvitt möjligt bör överföras till avlöningsanslag. Vad som synes ha övervägts av armétygförvaltningen och civilförvaltningen är överföring till arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m.fl., vilket anslag förvaltas av civilförvaltningen. En annan möjlighet skulle emellertid vara att överföra kostnaderna i fråga till särskilt avlöningsanslag som disponeras av armétygförvaltningen. En dylik anordning skulle i viss mån överensstämja med vad som gällde till och med budgetåret 1954/55, då avlöningskostnaderna för personal vid centralförråden för ammunition utgick från ett särskilt anslag till förrådsorganisationen m.m. Enligt vad under hand inhämtats från armétygförvaltningen har ämbetsverket icke något att erinra mot en lösning av denna innebörd. Departementschefen föreslår därför, att avlöningskostnaderna för personal vid armétygförvaltningens centralförråd från och med nästa budgetår skall bestridas från ett särskilt till armétygförvaltningens förfogande stående avlöningsanslag, som lämpligen bör benämnas Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar. Från detta anslag bör från och med budgetåret 1959/60 bestridas — förutom de avlöningskostnader, 3 430 000 kronor, som för innevarande budgetår belastar arméns anslag till underhåll av tygmateriel m. m. — jämväl kostnaderna för viss personal med avlöning från arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m.fl. Den åsyftade personalen, som i arméns personalförteckningar finnes uppförd under rubriken Armétygförvaltningens anstalter, är 13 underofficerare i arvodesbefattning (A: 16), 5 ingenjörer i Ae 17, 1 reparatör i Ae 9, 4 förrådsmän i Ae 7 och 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål. Kostnaderna för denna personal uppgår till omkring 260 000 kronor. Ytterligare en arvodesbefattning för expeditionsunderofficer i A: 16, som finnes uppförd under Armétygförvaltningens anstalter, är för närvarande vakant och torde enligt vad under hand inhämtats från armétygförvaltningen ej erfordras. Departementschefen förutsätter att befattningen, som avsetts för A 3 T, utgår.

Andra förrådsomkostnader än avlöningar till tjänstemannaanställd personal torde alltjämt böra bestridas från underhållsanslag.

Då synpunkter, liknande dem som nyss anförts beträffande armétygförvaltningens centralförråd, kan anföras jämväl beträffande arméns centralförråd för intendenturmateriel, föreslår departementschefen, att avlöningskostnaderna för tjänstemannaanställd personal vid dessa redovisas under ett särskilt avlöningsanslag till arméintendenturförvaltningens förfogande. Härtill återkommer departementschefen i det följande.

Vid centralförråden för tygmateriel och ammunition finns inte några tjänster — vare sig ordinarie eller extra ordinarie i Ae 20 eller högre lönegrad — vilkas inrättande sker med stöd av riksdagens beslut. Något förslag till personalförteckning framlägges därför ej i detta sammanhang. Departementschefen förutsätter emellertid, att extra ordinarie tjänster vid förråden liksom hittills skall inrättas av Kungl. Maj:t. Inrättande av extra tjänst bör ankomma på armétygförvaltningen.

Utskottet vill erinra om att riksdagen tidigare uttalat, att avlöningskostnaderna för den civila personalen vid de militära förvaltningarna bära i princip bestridas av avlöningsanslag. I överensstämmelse härmed tillstyrker utskottet, att avlöningskostnaderna för personal vid armétygförvaltningens centralförråd från och med nästa budgetår bestridas från ett särskilt till armétygförvaltningens förfogande stående avlöningsanslag. Från detsamma, som lämpligen bör benämnas Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar, bära från och med nämnda budgetår bestridas — förutom de avlöningskostnader, som för innevarande budgetår belasta arméns anslag till underhåll av tygmateriel m. m. — jämväl kostnaderna för viss personal med avlöning från arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl.

Mot beräkningen av detta nya anslag har utskottet icke något att erinra liksom ej heller mot vad departementschefen i samband därmed anför.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	90 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	3 084 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	505 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	21 000
	Summa kronor 3 700 000

b) till *Armétygförvaltningen*: *Armétygförvaltningens anstalter*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 700 000 kronor.

ARMÉINTENDENTURFÖRVALTNINGEN

21:o) **Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, s. 96—98) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för arméintendenturförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för arméintendenturförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 950 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 850 000 kronor.

Departementschefen räknar som framgått av det föregående med att en tjänst (beställning) för byråveterinär i Ao 23 inrättas vid arméintendenturförvaltningen för uppgifter avseende livsmedelskontroll vid ämbetsverkets förplägnadsbyrå.

Vid medelsberäkningen beaktar departementschefen i övrigt, att — som förutsatts i 1958 års statsverksproposition vid anmälan av förevarande anslag — medel för tre extra tjänster icke vidare erfordras och att ett förvaltningsarvode utgår. Departementschefen tar också hänsyn till medelsbehov för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordran, löneklassuppflyttningar m.m. ävensom till belastningen. Departementschefen förutsätter vidare, att medel för avlöande av ytterligare tre kontorsbiträden i Ao 5 skall beräknas under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, varvid motsvarande begränsning sker av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Utskottet. Under erinran om vad som i det föregående vid behandlingen av organisationen av det militära veterinärväsendet m.m. anförts i ämnet tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

- a) på personalförteckningen för arméintendenturförvaltningen uppföra en tjänst för byråveterinär i lönegrad Ao 23;
- b) fastställa följande avlöningsstat för arméintendenturförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	770 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	132 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	960
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 636 000

5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	393 040
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 000
	Summa kronor 2 950 000

c) till *Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 950 000 kronor.

22:o) **Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21, s. 99) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 246 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:198 av herr *Sundelin* samt II:254 av herr *Ståhl m.fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 221 400 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 270 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen har hemställt, att anslaget minskas med 2 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Bränsle m. m.; uppräknig med hänsyn till belastningen	6 500	
2. Nya lokaler m. m.	2 500	
3. Engångsanskaffningar	24 000	35 000
	33 000	35 000
		— 2 000

Departementschefen kan inte biträda förslaget att beräkna ytterligare medel för engångsanskaffning av kontorsteknisk utrustning men har i övrigt icke funnit anledning till erinran mot arméintendenturförvaltningens anslagsberäkningar. Utöver vad ämbetsverket föreslagit bör anslaget uppräknas med hänsyn till belastningen å sjukvårdsposten.

Utskottet. Under erinran om vad utskottet i det föregående under punkten 4 anfört avstyrkas motionerna, såvitt nu är i fråga. Mot departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag har utskottet icke något att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:198 och II:254, såvitt nu är i fråga, till *Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 246 000 kronor.

23:o) **Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar.** Kungl. Majt har föreslagit riksdagen (punkt 22, s. 100 och 101) att dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för arméintendenturförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för arméintendenturförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 955 000 kronor.

Som anförts i det föregående vid anmälan av anslaget Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar bör avlöningskostnaderna för tjänstemannaanställd personal vid arméintendenturförvaltningens centralförråd m. m. redovisas under ett särskilt avlöningsanslag till arméintendenturförvaltningens förfogande. Anslaget torde bära benämnas Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar.

Till avlöningsanslaget för arméintendenturförvaltningens anstalter bör i första hand överföras samtliga nu på sakanslag inrättade tjänster för förråds-, vakt- och kontorspersonal vid arméns centrala intendenturanstalter, med undantag dock tills vidare för centralförråden för drivmedel. Kostnaderna för den extra ordinarie personalen har av arméintendenturförvaltningen beräknats till i runt tal 553 000 kronor. Detta belopp belastar f. n. arméns olika sakanslag enligt följande.

<i>Anslag</i>	<i>Belopp</i>
Bränsle m. m.	38 000
Mathållning	183 000
Beklädnad m. m.	277 000
Inventarier m. m.	43 000
Veterinärvård	12 000
	Summa kronor 553 000

Härtill kommer kostnader för viss extra personal vid förråden, vilka kan beräknas till cirka 50 000 kronor. Överföringen till avlöningsanslag av ifrågakostnader beaktas i det följande under berörda anslag.

Till här ifrågakostnader nya anslag torde jämväl bära överföras kostnaderna för de tjänster för arméns centralförråd för intendenturmateriel, som f. n. bestrides från arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. Den åsyftade personalen är 1 kontorsbiträde i Ao 5, 2 pensionerade officerare i A: 24, 2 maskinister i Ae 11, 1 kansliskrivare i Ae 10, 1 kontorist i Ae 9, 1 maskinist i Ag 9, 3 reparatörer i Ae 8, 7 vaktmän i Ae 8, 7 eldare i Ae 7, 1 förrådsman i Ae 7 och 1 reparatör i Ae 7. Avlöningskostnaderna för

denna personal kan beräknas till omkring 350 000 kronor, varvid jämväl beaktas att innehavarna av vissa av förutnämnda tjänster medgivits vikariatslöneförordnande i högre lönegrad.

Å den personalförteckning för arméintendenturförvaltningens anstalter, som underställes riksdagens prövning, torde endast böra uppföras en tjänst för kontorsbiträde i Ao 5. Personalförteckning för extra ordinarie personal i lägre lönegrad än Ae 20 bör i enlighet med vad som f. n. tillämpas fastställas av Kungl. Maj:t, medan inrättandet av extra tjänst torde böra ankomma på arméintendenturförvaltningen.

Utskottet har i det föregående tillstyrkt, att kostnaderna för sakanslagsavlönad personal vid armétygförvaltningen underställda förråd uppföras under ett särskilt anslag, benämnt Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar.

Departementschefens förslag innebär bland annat, att avlöningskostnaderna för tjänstemannaanställd personal vid arméns centralförråd för intendenturmateriel redovisas under ett särskilt anslag, benämnt Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar. Vad departementschefen härutinnan föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran. Den verkställda beräkningen av detta anslag synes böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för arméintendenturförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Personalförteckning
Tjänsteman å ordinarie stat

1 kontorsbiträde ..... Ao 5

b) fastställa följande avlöningsstat för arméintendenturförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ...	10 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	18 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	792 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	129 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 700
Summa kronor	955 000

c) till Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 955 000 kronor.

MARINFÖRVALTNINGEN

24:o) **Marinförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, s. 101—111) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för marinförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Marinförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 11 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 9 700 000 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 398 000 kronor.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga. Vad angår marinförvaltningen berör de sakkunnigas förslag centraldetaljer (motsvarande) inom vapen- och skeppsbyggnadsavdelningarna samt frågan om kassatjänstens organisation, berörande administrativa byrån. Främst på grundval av de föreslagna förändringarna beträffande centraldetaljer anses vissa av de sakkunniga tidigare konstaterade behov av personalförstärkning vid marinförvaltningens funktionella organ, särskilt inköpsavdelningen, kunna tillgodoses genom omdisposition av befintlig personal. Enligt de sakkunnigas förslag beräknas uppkomma en nettominskning av åtta tjänster, innebärande en besparing av i runt tal 70 000 kronor per år. Härtill kommer att inrättandet av tjänster till en kostnad av i runt tal 135 000 kronor, vilket tidigare bedömts erforderligt, numera anses kunna undvikas. Beträffande den närmare innebörden av de sakkunnigas förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 103—108).

Departementschefen har för egen del anfört, bland annat, följande.

»Med hänsyn till ovissheten om hur marinförvaltningens organisation och arbetsuppgifter bör utformas i framtiden måste enligt min mening stor återhållsamhet iakttagas med förändringar i ämbetsverkets personaluppställning.

Med anledning av de förslag till personalförändringar vid marinförvaltningen som framförts av ämbetsverket och chefen för marinen kan jag endast tillstyrka, att 9 kontorsbiträdestjänster i Ao 5 tillkommer i utbyte mot samma antal tjänster i befordringsgången.

I likhet med flertalet av de remissinstanser som uttalat sig i ämnet anser jag, att huvuddelen av 1956 års försvarsförvaltningssakkunnigas i deras betänkande del III framlagda förslag bör kunna genomföras oavsett rådande ovisshet rörande marinförvaltningens personalbehov på längre sikt. Jag tillstyrker alltså, att de sakkunnigas förslag genomföres med vissa undantag. Sålunda kan jag inte tillstyrka inrättande av föreslagen ingenjörtjänst i Ae 15, avsedd för telebyrån. Jag avser vidare kansliskrivare för handha-

vande av kontantkassa m. m. och kontorist för avlöningsärenden m. m. i stället för förste kansliskrivare respektive kansliskrivare. Med hänsyn härtill och för att underlätta föreslagna åtgärders genomförande föreslår jag, att ytterligare en kontoristtjänst i Ae 9 tillkommer i stället för en tjänst för förste kansliskrivare i Ae 12 samt att en kansliskrivartjänst i Ao 10 indrages i stället för en dylik tjänst i Ae 10. Härjämte föreslår jag, att en tjänst för förste kansliskrivare i Ae 12 utbytes mot en dylik tjänst i Ao 12 samt att en kansliskrivartjänst i Ao 10 ersättes med en tjänst i Ae 10. Slutligen föreslår jag i anslutning till de sakkunnigas förslag, att en tjänst för kamrerare i Ao 21 skall utgå och föras på övergångsstat. Däremot anser jag mig inte i detta sammanhang böra ta ställning till huruvida någon tjänst i organisationen bör hållas vakant under tid då övergångsstatstjänsten uppehålls. Denna fråga torde framdeles böra prövas av Kungl. Maj:t.

De sakkunnigas förslag berör i ett fall — indragning av en kaptensbeställning vid flottan — personal som avlönas från marinens anslag till avlöningar till aktiv personal. I denna del återkommer jag med hemställen i samband med att detta anslag äskas slutligt.

I syfte att erhålla mera rättvisande tjänstebestämmelser föreslår jag att en tjänst för förste kontorsskrivare i Ao 15 utbytes mot assistenttjänst i samma lönegrad samt att motsvarande förändring vidtages beträffande en extra ordinarie tjänst för förste kontorsskrivare.

Som omnämnts redan i det föregående bör från och med nästa budgetår samtliga avlöningskostnader för civil personal vid marinförvaltningen bestridas från ämbetsverkets avlöningsanslag. Detta anslag bör med hänsyn härtill uppräknas med omkring 1 700 000 kronor, varvid marinens anslag till fartygsbyggnader m. m., anskaffning av vapenmateriel m. m. samt underhåll av fartyg m. m. kan minskas i motsvarande mån.

Vid beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag beaktar jag — förutom tidigare nämnda personalförändringar m. m. samt överföringen av avlöningskostnader — merkostnaderna för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordran m. m. samt belastningen på olika anslagsposter.»

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under punkten 20 i det föregående tillstyrker utskottet, att avlöningskostnaderna för civil personal i marinförvaltningen överförs till ämbetsverkets avlöningsanslag.

Utskottet, som finner sig böra tillstyrka av departementschefen föreslagna personalförändringar i övrigt, har icke något att erinra mot den verkställda anslagsheräkningen.

Åberopande det anförda och under erinran tillika om vad utskottet uttalat under punkten 5 rörande vissa övergångsanordningar hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för marinförvaltningen som föranledas av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959;

b) fastställa följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 943 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	145 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 920
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	65 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	6 707 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 570 080
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	68 000
	Summa kronor 11 500 000

c) till *Marinförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 11 500 000 kronor.

25:o) **Marinförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, s. 111 och 112) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 940 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:198 av herr *Sundelin* samt II: 254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 846 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 950 000 kronor.

Med anledning av förslag av marinförvaltningen att under anslaget beräkna medel för merkostnader till följd av ianspråktagande av nya lokaler räknar departementschefen med att medelsbehovet ökar med 61 000 kronor, varav 40 000 kronor för bränsle m. m. Departementschefen beräknar vidare en ökning av 25 000 kronor för snabbtelefoner, främst för att möjliggöra anskaffning av en anläggning för telebyrå.

Å andra sidan anser departementschefen, att anslaget bör minskas med 45 000 kronor, vilket belopp för innevarande budgetår beräknats för engångskostnader för anskaffning av kontorsteknisk utrustning. Vidare har

departementschefen vid anmälan av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag föreslagit, att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle för försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet skall bestridas från civilförvaltningens omkostnadsanslag. Utgifterna för ifrågavarande ändamål under marinförvaltningens omkostnadsanslag har för innevarande budgetår upptagits till 51 000 kronor. Förevarande anslag bör därför minskas med samma belopp.

Utskottet, som erinrar om vad utskottet i det föregående vid behandlingen av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag anfört i ämnet, anser sig böra godtaga departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag. Under hänvisning tillika till sitt uttalande under punkten 4 avstyrker utskottet det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:198 och II:254, såvitt nu är i fråga, till *Marinförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 940 000 kronor.

FLYGFÖRVALTNINGEN

26:o) **Flygförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25, s. 113—143) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för flygförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Flygförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 23 300 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 15 650 000 kronor.

Flygförvaltningens anslagsäskanden m. m.

Flygförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 2 846 000 kronor.

I *försvarets civilförvaltnings* anslagsäskanden beträffande flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. upptages, efter förslag av chefen för flygvapnet i dennes militärorganisatoriska underlag för budgetåret 1959/60, förslag till vissa förändringar beträffande sådan personal vid flygvapnet som avses för befattningar i flygförvaltningen.

1956 års *försvarsförvaltningssakkunniga* har avgivit utlåtande över flygförvaltningens skrivelse den 27 maj 1958 samt vederbörande myndigheters förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1959/60 såvitt rör robotbyrån.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga

I fråga om flygförvaltningen behandlar de sakkunniga centraldetaljer (motsvarande) inom flygplanavdelningen (utom försökscentralen) och elektroavdelningen, frågan om kassatjänsten m. m. De sakkunnigas förslag kommer att medföra en nettominskning med fem tjänster. Kostnadsminskningen beräknas uppgå till knappt 5 000 kronor. En förstärkning med en tjänst i lönegrad A 9 som tidigare bedömts erforderlig anses vidare kunna undvaras. Beträffande den närmare innebörden av de sakkunnigas förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 133—137).

Departementschefen har anfört, bland annat, följande.

»Vid min bedömning av personalbehovet för flygförvaltningen för nästa budgetår har jag fäst särskilt avseende vid behovet av personalförstärkning för robotbyrån, elektroavdelningen och flygplanavdelningens försökscentral.

Vad först angår flygplanavdelningen, försökscentralen, föreslår jag en förstärkning med tjänster för tre förste byråingenjörer i Ae 23, två byråingenjörer i Ae 21, fyra byråingenjörer i Ae 19, tre ingenjörer i Ae 17, en ingenjör i Ae 15, ett kanslibitråde i Ae 7 samt ett arvodesanställt räknebiträde, medan en tjänst för biträdande ingenjör i Ae 13 torde utgå. Av tjänsterna för förste byråingenjör bör en tas i anspråk för chef för den robotsektion, som jag anser böra tillkomma inom försökscentralen. Övriga till nyinrättande föreslagna tjänster torde få fördelas på robotsektionen samt befintliga enheter inom försökscentralen, varvid 1956 års försvarsförvaltningssakkunnigas förslag i betänkande, del I, i huvudsak bör tjäna till ledning. Jag har icke funnit anledning till erinran mot chefens för flygvapnet förslag att förstärka försökscentralen med en kapten i Ao 21 och en mästare i Ao 12, men jag är icke beredd föreslå, att nya beställningar tillkommer för ifrågavarande ändamål, vilka alltså får tillgodoses inom befintliga personalstater.

Beträffande flygplanavdelningen i övrigt har jag ansett mig böra räkna med en förstärkning av vapenbyråns bomb- och raketsektion med en flygdirektör av 2. graden i Ao 24, till vilken fråga jag avser att återkomma framdeles i samband med slutligt äskande under flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. För samma sektion föreslår jag vidare en förstärkning med en byråingenjörstjänst i Ae 21, varjämte byråns beräkningssektion likaledes torde böra förstärkas med en dylik tjänst. Jag föreslår vidare, att en teknikertjänst i Ae 10 avsedd för flygplanbyråns kontrollsektion utbytes mot tjänst för ingenjör i Ae 15.

I fråga om elektroavdelningen har jag fäst särskild vikt vid ett tillgodoseende av personalbehovet vid luftbevakningsbyrån, där jag ansett det pågående arbetet med modernisering av luftbevakningsmaterielen aktualisera en kvalitativ förstärkning. Däremot har jag inte ansett mig böra räkna med några förändringar beträffande antalet sektio-

ner inom byrån eller dessas benämningar. I enlighet härmed bör tjänster för en byrådirektör i Ae 26, en förste byråingenjör i Ae 23 och en byråingenjör i Ae 21, som avses för frågor rörande dataöverföring, hänföras till sektionen för luftförsvarscentraler. Denna sektion bör härutöver förstärkas med en förste byråingenjör i Ae 23 och en byråingenjör i Ae 21. Systemsektionen torde bära tillföras tjänster för en förste byråingenjör i Ae 23 och en byråingenjör i Ae 21, varjämte en befintlig tjänst för flygdirektör av 2. graden eller byrådirektör i Ao 24 torde bära utbytas mot en tjänst för flygdirektör av 1. graden eller byrådirektör i Ao 26 (jfr i övrigt vad chefen för civildepartementet anfört härom under För flera huvudtitlar gemensamma frågor). Trådnätsektionen synes bära förstärkas med en tjänst för byråingenjör i Ae 21, medan vid radiolänksektionen bör tillkomma tjänster för en förste byråingenjör i Ae 23, två byråingenjörer i Ae 21, en byråingenjör i Ae 19 och tre ingenjörer i Ae 17, varvid såsom flygförvaltningen föreslagit 10 extra tjänster med avlöning från anslaget Vissa signalförbindelser m. m. kan utgå. I enlighet med flygförvaltningens förslag räknar jag vidare med indragning av 10 extra ordinarie tjänster vid luftbevakningsbyrån, nämligen fem för biträdande ingenjör i Ae 13, tre för ingenjörbiträde i Ae 12, en för tekniker i Ae 9 och en för tekniskt biträde i Ae 7. För att tillgodose av flygförvaltningen anmälda önskemål om mera tillfällig personalförstärkning föreslår jag vidare, att anslagsposten Tillfälligt anställd personal under flygförvaltningens avlöningsanslag uppräknas med 150 000 kronor. Beloppet bör enligt flygförvaltningens bestämmande få utnyttjas för att anställa extra personal i högst lönegrad Ag 19 för luftbevakningsbyrån. Jag förutsätter härvid självfallet, att saksanslag icke vidare skall få utnyttjas för sådant ändamål.

I övrigt föreslår jag för elektroavdelningen en personalförstärkning med en byrådirektör i Ae 24, två förste byråingenjörer i Ae 23, fyra byråingenjörer i Ae 21 och en byråingenjör i Ae 19. Tjänsterna torde bära avses för olika enheter inom avdelningen i huvudsaklig överensstämmelse med vad 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga föreslagit i sitt betänkande, del I. Jag räknar icke med några förändringar i avdelningens indelning.

Beträffande inköpsavdelningen räknar jag med att tjänster tillkommer för en byråassistent i Ae 19 och ett kanslibitråde i Ae 7; i anslutning härtill bör tjänster för en kontorist i Ae 9 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål utgå.

Vad angår robotbyrån råder fortfarande en viss osäkerhet beträffande robotärendenas förvaltningsmässiga handläggning. Frågan ägnas, enligt vad jag har mig bekant, fortlöpande uppmärksamhet inom försvarsledningen. Någon hållbar grund för att fastställa en mera definitiv organisation av robotbyrån finnes dock ej. Vad flygförvaltningen och försvarsförvaltningssakkunniga föreslagit rörande byråns interna organisation synes emellertid kunna utgöra ett ändamålsenligt provisorium. Jag räknar

alltså med att robotbyrån organiseras i överensstämmelse med försvarsförvaltningssakkunnigas förslag i deras remissyttrande. Robotbyrån bör sålunda indelas i projektsektion I, projektsektion II, konstruktionssektion, styrsektion och motorsektion, samtliga direkt underställda den tekniske chefen, utprovningsssektion, mätsektion och försöksplatser, underställda försökschefen, samt militärsektion, centralsektion och expedition, lydande direkt under chefen för robotbyrån. Jag vill emellertid betona, att byråns organisation inte bör anses låst, utan möjligheter bör föreligga att — i större utsträckning än beträffande övriga organisationsenheter — överflytta personal och arbetsuppgifter mellan olika enheter inom byrån. Jag ansluter mig till försvarsförvaltningssakkunnigas förslag till åtgärder för tillgodoseende av robotbyråns personalbehov under de närmaste åren. I enlighet härmed föreslår jag, att under förevarande anslag tillkommer en beställning för major i Ao 23 samt tjänster för en byrådirektör i Ae 26 och två tekniska biträden i Ae 7. Majorsbeställningen bör liksom övriga officersbefattningar vid robotbyrån i princip kunna rekryteras oberoende av försvarsgrenstillhörighet; något behov att besätta befattningen med flygutbildad officer synes ej föreligga. Därjämte räknar jag med att robotbyrån tillföres en meteorologassistent i Ae 11; till denna fråga avser jag att återkomma framdeles i anslutning till att jag framlägger slutliga äskanden i fråga om flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. Jag räknar i överensstämmelse med flygförvaltningens förslag med att tjänster för en biträdande ingenjör i Ae 13, två tekniker i Ae 10 och en tekniker i Ae 9 samt tre »praktikanter» utgår. Slutligen bör möjligheter öppnas att tillfälligt anställa viss extra personal vid robotbyrån. I detta syfte föreslår jag, att under anslagsposten till tillfälligt anställd personal beräknas ett belopp av 500 000 kronor. Beloppet bör få utnyttjas för anställande av extra personal för robotbyråns behov; härvid förutsättes anställning i högre lönegrad än Ag 19 endast få ske efter medgivande av Kungl. Maj:t.

Beträffande övriga enheter inom flygförvaltningen har jag icke ansett mig böra tillstyrka någon personalökning i vidare mån än att jag föreslår, att två tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål (telefonister) tillkommer vid administrativa byrån samt att en byråingenjörstjänst i Ae 21 inrättas för underrättelsecentralen. Beträffande administrativa byrån föreslår jag dessutom, att en kanslibitrådestjänst i Ao 7 utbytes mot kontoristtjänst i Ao 9, varvid en extra ordinarie kontoristtjänst torde utgå.

Med anledning av flygförvaltningens förslag beträffande materielinspektionen samt om ändring i flygöverdirektörens ställning vill jag framhålla, att enligt min uppfattning någon realprövning av dessa frågor inte bör ifrågakomma förrän pågående utredningar i berörda hänseenden slutförts. Jag vill erinra om att Kungl. Maj:t redan den 30 juni

1954 uppdragit åt chefen för flygvapnet och flygförvaltningen att verkställa utredning rörande materielinspektionen och den i flygledningen ingående inspektionen för den tekniska tjänsten. Jag förutsätter, att resultaten av detta utredningsarbete redovisas vid sådan tidpunkt, att det kan beaktas i budgetarbetet för budgetåret 1960/61.

Av flygförvaltningen framförda förslag om ordinariesättning anser jag mig böra biträda såtillvida, att jag föreslår, att tjänster för två byrådirektörer i Ae 24 och en förste byråingenjör i Ae 23, samtliga vid radiobyran, samt en byråingenjör i Ae 21 vid försökscentralen upptages såsom ordinarie.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag — utöver den förut nämnda uppflyttningen av en alternativ tjänst avsedd för luftbevakningsbyran — uppflyttningar av tjänster för en förste byråingenjör i Ao 23 till flygdirektör av 2. graden eller byrådirektör i Ao 24, en byråingenjör i Ao 21 till förste byråingenjör i Ao 23, två byrådirektörer i Ae 24 till Ae 26, en förste byråingenjör i Ae 23 till byrådirektör i Ae 24, en byråingenjör i Ae 21 till förste byråingenjör i Ae 23, en byråingenjör i Ae 19 till Ae 21, en ingenjör i Ae 17 till byråingenjör i Ae 19, en ingenjör i Ae 15 till Ae 17, två tekniker i Ae 10 till ingenjörbiträden i Ae 12 samt ett tekniskt biträde i Ae 7 till tekniker i Ae 9.

Vad 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga föreslagit beträffande flygförvaltningen i sitt betänkande del III kan jag i huvudsak biträda. Emellertid är jag icke beredd tillstyrka, att någon ny kaptensbeställning tillkommer vid flygvapnet för den av de sakkunniga angivna befattningen å vapenbyran. Behovet bör alltjämt tillgodoses inom befintliga personalstater. I anslutning till vad jag i det föregående (punkt 4) föreslagit beträffande kassatjänsten vid flygförvaltningen och då jag förutsätter att kontorist i stället för kansliskrivare skall tas i anspråk för avlöningsärenden, bör, i förhållande till vad de sakkunniga föreslagit, en kanslibiträdestjänst i Ae 7 tillkomma och en tjänst för förste kansliskrivare i Ae 12 utgå.

Som omnämnts redan i det föregående bör från och med nästa budgetår samtliga avlöningskostnader för civil personal vid flygförvaltningen — med undantag för den personal vid ämbetsverkets förrädsbyrå som avlönas över förrädstitel — bestridas från ämbetsverkets avlöningsanslag. Detta anslag bör med hänsyn härtill uppräknas med omkring 6 670 000 kronor, varvid flygvapnets anslag till anskaffning av flygmateriel m. m. samt drift och underhåll av flygmateriel m. m. kan minskas i ungefär samma omfattning. En viss minskning av medelsbehovet uppkommer härjämte på investeringsanslaget till vissa flygfältsarbeten m. m.

Vid beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag beaktar jag — förutom tidigare nämnda personalförändringar m. m. samt överföringen av avlöningskostnader — merkostnaderna för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordran m. m. samt belastningen på olika anslagposter.»

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under punkten 20 i det föregående tillstyrker utskottet, att samtliga avlöningskostnader för civil personal i flygförvaltningen — med undantag för den personal vid ämbetsverkets förrådsbyrå, som avlönas över förrådstitel — överföras till ämbetsverkets avlöningsanslag.

Departementschefen har under förevarande punkt föreslagit inrättande av ett icke ringa antal nya tjänster samt anställande av extra arbetskraft, främst vid robotbyrån, elektroavdelningen och flygplanavdelningens försökscentral. Då personalförstärkningen ansluter sig till de av förra årets riksdag beslutade riktlinjerna för försvarets fortsatta utformning, vill utskottet biträda departementschefens ifrågavarande förslag.

Åberopande det anförda och under erinran tillika om vad utskottet i det föregående under punkten 5 uttalat rörande vissa övergångsanordningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för flygförvaltningen som föranledas av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959;

b) fastställa följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 288 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	118 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 880
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	748 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	14 740 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 253 120
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	145 000
	Summa kronor 23 300 000

c) till *Flygförvaltningen*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 23 300 000 kronor.

27:o) **Flygförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26, s. 143 och 144) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 345 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 198 av herr *Sundelin* samt II: 254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 1 210 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 300 000 kronor.

Departementschefen räknar för nästa budgetår med ett ökat medelsbehov av 22 000 kronor för nya laboratorielokaler m. m., 30 000 kronor, varav 5 000 kronor belöper på sjukvårdsposten, för nytillkommande personal, 12 000 kronor för övertagande av telefonväxel samt 12 000 kronor för andra expensutgifter.

I övrigt anser departementschefen en uppräknig av bränsleposten erforderlig med hänsyn till behandlingen. Vid anmälan av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag har departementschefen emellertid föreslagit, att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle för försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet skall bestridas från civilförvaltningens omkostnadsanslag. Utgifterna för ifrågavarande ändamål under flygförvaltningens omkostnadsanslag har för innevarande budgetår upptagits till 57 500 kronor, med vilket belopp förevarande anslag således kan minskas.

Utskottet, som erinrar om vad som vid behandlingen i det föregående av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag anförts i ämnet, anser sig böra godtaga departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag. Under hänvisning tillika till vad utskottet i det föregående under punkten 4 anfört avstyrker utskottet det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 198 och II: 254, såvitt nu är i fråga, till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 345 000 kronor.

FÖRSVARETS FÖRVALTNINGSDIREKTION

28:o) **Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 144 och 145), innebärande en anslagshöjning av 4 000 kronor, avseende kompensation för höjda folkpensionsavgifter och kostnader för löneklassuppflyttningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets förvaltningsdirektion, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	35 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	132 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	23 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 200
	Summa kronor 203 000

b) till *Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 203 000 kronor.

29:o) **Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28, s. 145 och 146) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:198 av herr *Sundelin* samt II:254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 16 200 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 20 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att anslaget minskas med 2 000 kronor. Minskningen hänför sig till expenskostnaderna. Den möjliggöres av att nyuppsättningen och utbyggnaden av direktionens kansli i huvudsak slutförts under 1957/58.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet i det föregående under punkten 4 anfört avstyrkes det motionsvis gjorda yrkandet. Mot beräkningen av förevarande anslag har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:198 och II:254, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

Försvarskrafterna

FÖRSVARSSTABEN

30:o) **Försvarsstaben: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30, s. 147—149) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 325 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:198 av herr *Sundelin* samt II:254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställts, såvitt nu är fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 2 992 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 160 000 kronor.

Chefen för försvarsstaben har hemställt att anslaget, såvitt avser försvarsstaben, i den del varom här är fråga, höjes med 69 000 kronor.

	Ökning
1. Resekostnader	14 000
2. Viss utrustning för försvarsattachéerna	20 000
3. Övriga expenser	35 000
	69 000

Departementschefen föreslår att ifrågavarande del av anslaget uppräknas med äskat belopp, 69 000 kronor, till 795 000 kronor. Departementschefen räknar därvid med 20 000 kronor för viss utrustning för försvarsattachéerna men tager icke nu slutlig ställning till hur ökningen i övrigt bör fördelas under denna del av anslaget. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom i samband med fastställande av stat för anslaget. Vid anslagsberäkningen beaktar departementschefen i det föregående under anslaget Försvarets civilförvaltning: Omkostnader framlagt förslag om ändrat redovisningssystem beträffande kostnaderna för uppvärmning av ämbetsbyggnaderna på Gärdet.

Kostnaderna för försvarsväsendets radioanstalt och medel för viss ytterligare verksamhet vid försvarsstaben har för budgetåret 1958/59 beräknats till 2 434 000 kronor, såvitt avser under förevarande anslag redovisade kostnader. På sätt framgår av en inom försvarsdepartementet upprättad promemoria beräknas motsvarande kostnader för budgetåret 1959/60 till 2 530 000 kronor, innebärande en ökning med 96 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget beräknas således till (795 000 + 2 530 000 =) 3 325 000 kronor.

Utskottet, som erinrar om vad som vid behandlingen i det föregående av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag anförts i ämnet, anser sig böra godtaga departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag. Under hänvisning tillika till vad utskottet under punkten 4 anfört avstyrker utskottet det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 198 och II: 254, såvitt nu är i fråga, till *Försvarsstaben: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 325 000 kronor.

31:o) **Försvarsstaben: Övningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 149), innebärande, såvitt avser försvarsstaben, en anslagshöjning av 30 000 kronor, motsvarande försvarsstabens kostnader för en planerad, för försvarsgrenarna gemensam övning under överbefälhavarens ledning, samt beträffande radioanstaltens verksamhet oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Övningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 77 000 kronor.

32:o) **Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 150 och 151), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

33:o) **Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 151), innebärande, såvitt avser försvarsstaben, oförändrad medelsanvisning och beträffande radioanstaltens verksamhet en ökning med 250 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel* för budgetåret 1959 60 anvisa ett reservationsanslag av 1 486 000 kronor.

ARMÉN**AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL**

34:o) **Armén: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 152 och 153), innebärande en anslagsminskning av 250 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 650 000 kronor.

35:o) **Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36, s. 154) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 650 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 300 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning har hemställt, att anslaget höjes med 700 000 kronor på grund av belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58. Departementschefen anser den föreslagna ökningen otillräcklig och bedömer den på grund av belastningen erforderliga uppräknningen till 900 000 kronor.

Kostnaderna för ekiperingsersättningar bör i fortsättningen bestridas från vederbörliga avlöningsanslag. För budgetåren 1957/58 och 1958/59 har arméns anslag till ekiperingsersättningar uppförts med 2 950 000 kronor. Civilförvaltningen har — med beaktande av belastningen, 2 838 087 kronor, under budgetåret 1957/58 på sistnämnda anslag — beräknat motsvarande kostnader under nästa budgetår till 2 800 000 kronor, innebärande en minskning med 150 000 kronor. För egen del anser departementschefen att minskningen bör begränsas till 100 000 kronor. Departementschefen räknar således med ett medelsbehov för ekiperingsersättningar av 2 850 000 kronor. Beloppet bör fördelas med 2 400 000 kronor för aktiv personal m. fl. och med 450 000 kronor för reservpersonal. Departementschefen förutsätter ingen ändring i nu gällande grunder för ekiperingshjälp åt reservpersonal.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot att kostnaderna för ekiperingsersättningar från och med nästa budgetår bestridas från vederbörliga avlöningsanslag och att således försvarsgrenarnas anslag till ekiperingsersättningar utgå ur riksstaten. Mot departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande punkt har utskottet ej heller något att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 650 000 kronor.

36:o) **Armén: Rekryteringskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 154 och 155), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

37:o) **Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 155—157), innebärande en anslagsminskning av 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 12 500 000 kronor.

AVLÖNINGAR M.M. TILL VÄRNPLIKTIGA

38:o) **Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39, s. 157—159) att dels fatta beslut om höjning av de värnpliktigas penningbidrag i enlighet med vad departementschefen föreslagit, dels ock till *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 52 800 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 49 700 000 kronor.

I propositionen 1958: 110 (s. 328 — 333) lämnades en kortfattad redogörelse för ett av 1954 års värnpliktsavlöningsutredning avgivet betänkande med förslag rörande de värnpliktigas personliga förmåner under tjänstgöring m. m. Vissa av utredningens förslag har i princip bifallits av 1958 års B-riksdag. Detta gäller bland annat förslagen om utvidgning av rätten till premie samt om borttagande av rätten att välja mellan fri resa och resekostnadsersättning. Utredningens förslag om höjning av penningbidragen samt om införande av en ny bidragsform, uttryckningsbidrag, har däremot inte vunnit bifall. Departementschefen förklarade vid anmälan av dessa frågor till propositionen 1958: 110, att han ansåg det i och för sig skäligt med en förbättring av de värnpliktigas ekonomiska förmåner men att han likväl icke kunde tillstyrka utredningens förslag i dessa delar. I motioner till 1958 års riksdagar (se I: B 101 och II: B 133) har yrkanden framställts om, bland annat, höjning av penningbidragen och införande av

utryckningsbidrag enligt utredningens förslag. Departementschefen har ånyo till prövning upptagit frågan om en inkomstförbättring för de värnpliktiga och därvid funnit sig böra föreslå, att en sådan nu kommer till stånd. Det torde få erinras om att beloppen för nuvarande penningbidrag fastställdes år 1952 och att således någon uppräknings av bidragen med hänsyn till därefter inträffade kostnadsstegringar icke har ägt rum. För den närmare motivering, som kan anföras för en förbättring av de värnpliktigas inkomster, hänvisas till vad värnpliktsavlöningsutredningen anfört (prop. 1958: 110, s. 328). Av den inkomstförbättring utredningen föreslagit anser departementschefen sig emellertid endast kunna tillstyrka höjningen av penningbidragen, d. v. s. en höjning av det lägsta penningbidraget med 25 öre för dag och av övriga bidrag med belopp varierande mellan 35 öre och 1 krona för dag. Höjningen utgör cirka 10 % av nu gällande belopp. Av det anförda framgår att departementschefen inte anser sig kunna tillstyrka förslaget om införande av utryckningsbidrag. I följande sammanställning angives penningbidragen för de olika kategorierna dels enligt nu gällande bestämmelser, dels ock efter här föreslagen höjning.

	Penningbidrag	
	Nu	Förslag
Menig, som icke tillgodoräknats tjänstgöringstid om sammanlagt 304 dagar	2,50	2,75
Annan menig, vicekorpral	3,40	3,75
Korpral	4,20	4,75
Furir	5,00	5,50
Överfurir, rustmästare	5,50	6,00
Sergeant	6,00	6,75
Fänrik, fanjunkare	7,50	8,25
Löjtnant, förvaltare	9,20	10,00
Kapten och högre	11,00	12,00

Kostnaderna för här avsedd höjning av penningbidragen har av värnpliktsavlöningsutredningen beräknats till 5 500 000 kronor för år. Med det beräknade antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under nästa budgetår torde kostnaderna emellertid komma att uppgå till något lägre belopp. Departementschefen beräknar ifrågavarande kostnader under budgetåret 1959/60 till cirka 5 300 000 kronor, varav 3 900 000 kronor för armén och 700 000 kronor för vardera marinen och flygvapnet.

På grund härav samt med beaktande av civilförvaltningens beräkningar av medelsbehovet i övrigt under förevarande anslag föreslår departementschefen, att detta uppföres med 52 800 000 kronor för budgetåret 1959/60.

Utskottet. Kungl. Maj:t har föreslagit en höjning av de värnpliktigas lägsta penningbidrag med 25 öre för dag och av övriga bidrag med be-

lopp, varierande mellan 35 öre och en krona för dag. Då ifrågavarande förslag står i överensstämmelse med riksdagens föregående år härutinnan gjorda anvisningar tillstyrkes detsamma.

Utskottet har med hänsyn till vad departementschefen anfört icke något att erinra mot att den merkostnad av 5,3 miljoner kronor, som förslaget medför, lägges utanför den för nästa budgetår beräknade kostnadsramen.

Departementschefens anslagsberäkning i övrigt synes böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fatta beslut om höjning av de värnpliktigas penningbidrag i enlighet med vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959 föreslagit;

b) till *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 52 800 000 kronor.

SJUKVÅRD

39:o) **Armén: Sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 160), innebärande en anslagshöjning av 550 000 kronor, som föranledes av att kostnaderna för remisstandvården numera ansetts böra beaktas vid beräkning av försvarsgrenarnas sjukvårdsanslag ävensom av anslagsbelastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Sjukvård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

40:o) **Armén: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 161 och 162), innebärande en anslagshöjning av 950 000 kronor, som föranledes av krigsorganisatoriska förändringar, ökad kommendering av befäl på aktiv stat, rese- och traktamentskostnader för frivilligt tjänstgörande personal samt anslagsbelastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 17 350 000 kronor.

EXPENSER M. M.

41:o) **Armén: Bränsle m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 162 och 163), innebärande en anslagsminskning av 1 700 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kronor.

42:o) **Armén: Telefon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 163—165), innebärande en anslagshöjning av 60 000 kronor, som föranledes av utbyggnad av larmanläggningar och anskaffning av nya växelanläggningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Telefon m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 010 000 kronor.

43:o) **Armén: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 165), innebärande en anslagshöjning av 80 000 kronor för anskaffning av snabbkopieringsmateriel, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 065 000 kronor.

MATHÅLLNING M. M.

44:o) **Armén: Mathållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 165 och 166), innebärande en med ledning av anslagsbelastningen m. m. beräknad anslagshöjning av 700 000 kronor, får utskottet, med erinran om att i tidigare avsnitt föreslagits, att avlöningskostnader, beräknade till cirka 200 000 kronor, överföres från detta anslag till det nytillkommande anslaget Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar, hemställa,

att riksdagen må till *Armén: Mathållning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 42 700 000 kronor.

45:o) **Armén: Furagering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 167 och 168), innebärande en anslagsminskning av 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Furagering* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

46:o) **Armén: Beklädnad m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, s. 168—170) att dels till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 52 000 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar å beklädnadsmateriel må utläggas inom en kostnadsram av 15 000 000 kronor.

År 1958 har antagits riktlinjer för täckande av brister i samt komplettering av krigsutrustningen av beklädnadsmateriel m. m. under budgetåren 1958/66. Enligt dessa riktlinjer skall under angivna tid verkställas anskaffningar till ett värde av 129 miljoner kronor (prop. 1958: 110, s. 345). Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har 6 miljoner kronor beräknats för bristtäckning m. m. enligt riktlinjerna. Riksdagen har därjämte bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar av beklädnadsmateriel för bristtäckning inom en kostnadsram av 30 miljoner kronor. Betalningsutfallet på dessa beställningar har förutsetts skola fördelas jämnt på budgetåren 1959/60 och 1960/61.

Arméintendenturförvaltningen räknar för nästa budgetår med oförändrade dagskostnadsbelopp per tjänstgöringsdag i förhållande till innevarande budgetår. Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga förutsättes öka med drygt 400 000 dagar, varvid dock till skillnad från vad som skett under innevarande budgetår även inräknats tjänstgöringsdagar för vapenfria värnpliktiga. I fråga om tjänstgöringsdagar för icke-ordinarie furirer beräknas en minskning med icke fullt 200 000 dagar. Slutligen beräknar ämbetsverket ett belopp av 16 300 000 kronor för bristtäckning inom ramen för det av 1958 års B-riksdag godkända programmet för dylik bristtäckning.

Departementschefen har i stort sett icke funnit anledning till erinran mot arméintendenturförvaltningens anslagsberäkningar. I det föregående har emellertid förutsatts, att vissa avlöningskostnader som för närvarande belastar förevarande anslag från och med nästa budgetår skall bestridas från ett avlöningsanslag, Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar. Med beaktande härav torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett avrundat belopp av 52 000 000 kronor, varav 16 300 000 kronor torde beräknas för bristtäckning i enlighet med föreliggande riktlinjer.

Arméintendenturförvaltningen har hemställt om ytterligare beställningsbemyndigande om 15 miljoner kronor utöver anslaget för utläggande av beställningar å materiel som avses skola anskaffas enligt förut nämnda riktlinjer. Betalningsutfall förutsättes för hela beloppet under budgetåret 1961/62. Departementschefen biträder ämbetsverkets ifrågavarande förslag.

Utskottet. I det föregående har utskottet tillstyrkt, att vissa avlöningskostnader, som för närvarande belastar förevarande anslag, från och med nästa budgetår skola bestridas från det nya anslaget Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar.

Utskottet tillstyrker, att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 52 miljoner kronor och att därav ett belopp av 16,3 miljoner kronor må avses för bristtäckning inom ramen för det av 1958 års B-riksdag godkända programmet i fråga om krigsutrustning av beklädnadsmateriel m. m.

Vidare tillstyrker utskottet att Kungl. Maj:t bemyndigas att utöver anslaget inom en kostnadsram av 15 miljoner kronor utlägga beställningar å beklädnadsmateriel i enlighet med de fastställda riktlinjerna för försvarets utformning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 52 000 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar å beklädnadsmateriel må utläggas inom en kostnadsram av 15 000 000 kronor.

47:o) **Armén: Inventarier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 170—172), innebärande en anslagshöjning av 700 000 kronor, varvid beaktats den överföring av avlöningskostnader, som förutsatts vid anmälan av anslaget Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 5 500 000 kronor.

48:o) **Armén: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 173), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Tvätt* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

49:o) **Armén: Övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50, s. 173—176) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 34 500 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Öhman* och *Helmer Persson* (I: 197) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagberg m. fl.* (II: 152), hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 24 000 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 151.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 36 500 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen har för nästa budgetår hemställt om ökning av anslaget för bland annat ökad helikopterutbildning samt krigsmaktsövning hösten 1959. Departementschefen har inte funnit anledning till erin-

ran mot ämbetsverkets ifrågavarande förslag. En viss restriktivitet i bedömningen av medelsbehovet i övrigt under anslaget är emellertid erforderlig med hänsyn till fastställd kostnadsram för försvarsutgifterna.

Armétyg- och arméintendenturförvaltningarna har föreslagit, att kostnader för förhyrning av motorfordon m. m. för övningar skall utbrytas ur förevarande anslag och bestridas från ett särskilt för ändamålet anvisat anslag. Departementschefen har icke någon erinran häremot. I enlighet härmed föreslår departementschefen, att från och med nästa budgetår ett nytt anslag Armén: Förhyrning av motorfordon m. m. uppföres under fjärde huvudtiteln. Från detta anslag, som lämpligen bör vara obetecknat, bör bestridas hyreskostnaderna för motorfordon och motorredskap, som inlejes för utbildningsverksamheten vid armén, ävensom kostnader som kronan kan få vidkännas till följd av skador å fordonen. Det nya anslaget bör för nästa budgetår uppföras med 4 250 000 kronor eller samma belopp som under innevarande budgetår avses för ändamålet under arméns övningsanslag.

Med beaktande av det anförda föreslås arméns övningsanslag för nästa budgetår skola uppföras med ett belopp av 34 500 000 kronor.

Utskottet tillstyrker förslaget om att kostnaderna för förhyrning av motorfordon m. m. för övningar utbrytas ur förevarande anslag och bestridas från ett särskilt nyuppfört anslag, benämnt Armén: Förhyrning av motorfordon m. m.

Mot beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag har utskottet icke något att erinra. Härav följer, att utskottet avstyrker de i ämnet väckta motionerna, såvitt nu är i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 197 och II: 152, såvitt nu är i fråga, till *Armén: Övningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 34 500 000 kronor.

50:o) **Armén: Ökning av drivmedelslagringen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 176), innebärande att anslaget, som för innevarande budgetår uppförts med 300 000 kronor, upptages med ett formellt belopp av 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

51:o) **Armén: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 176 och 177), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor.

52:o) **Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 177 och 178), innebärande en anslagsminskning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 3 250 000 kronor.

ANSKAFFNING OCH VARD AV HÄSTAR M. M.

53:o) **Armén: Remontering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 178 och 179), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Remontering* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

54:o) **Armén: Uttagning av hästar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55, s. 179—182) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 60 000 kronor.

Enligt militära uttagningsförfordningen (SFS 1953: 673) skall uttagning av hästar ske efter besiktning. Besiktning förrättas av särskilt förordnad hästbesiktningsman i närvaro av uttagningsnämnd, vilken består av tre eller fem ledamöter. Plats för besiktning skall som regel bestämmas så att avståndet dit från vederbörande hästägares hemvist inte överstiger en mil. Endast i den mån hästägare för färd till besiktningsplatsen har att tillryggalägga längre avstånd än en mil är han berättigad till ersättning av statsmedel. Denna ersättning utgår för närvarande med 30 öre per kilometer.

Med anledning av två i ämnet väckta motioner framhöll statsutskottet vid 1956 års riksdag (SU 186) att behov av ändrade bestämmelser rörande uttagning av hästar förelåg. Utskottet fann det önskvärt, att de med uttagningsförfarandet förenade olägenheterna för hästägarna ävensom kostnaderna i samband med uppvisande av häst för uttagningsbesiktning i möjligaste mån begränsades. Det borde därför undersökas om icke ett förenklat och mindre tidsödande besiktningssätt skulle kunna införas. Utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t, på sätt Kungl. Maj:t funne lämpligt, skulle låta verkställa en översyn av den militära uttagningsförfordningen i

av utskottet angivet syfte. På utskottets hemställan beslöt riksdagen (skr. 383) att i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört.

Genom beslut den 8 februari 1957 uppdrog Kungl. Maj:t åt arméintendenturförvaltningen att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till åtgärder för efterkommande av riksdagens beslut.

I skrivelse den 19 juni 1958 har arméintendenturförvaltningen avgivit förslag i ämnet. Av skrivelsen framgår att under år 1957 verkställdes försök med hästbesiktning hos vederbörande hästägare genom hästbesiktningsman och reducerad uttagningsnämnd (ordförande och en ledamot). Försöken har visat att sådana besiktningar blir alltför tidskrävande och kostsamma. Sålunda har kostnaderna per besiktigad häst uppgått till mellan 2 och 2 1/2 gånger kostnaderna vid besiktning på särskilda besiktningsplatser. I syfte att på annat sätt göra besiktningarna mindre betungande för hästägarna har ämbetsverket föreslagit, att sådana ändringar skall göras i militära uttagningsförfordningen, att besiktningen av hästar skall förrättas av särskilt förordnad hästbesiktningsman i närvaro av reducerad uttagningsnämnd, bestående av ordförande och den ledamot som bäst känner till förhållandena inom den del av kommunen där besiktningen sker. Samtidigt föreslås att antalet besiktningsplatser ökas så att avståndet dit från vederbörande hästägares hemvist som regel icke överstiger en halv mil samt att resekostnadsersättning skall utgå till hästägare, som har att tillryggalägga längre avstånd till besiktningsplatsen. Slutligen föreslås att ersättning skall utgå till varje hästägare för inställelse på besiktningsplats med tio kronor för varje uppvisad häst. De årliga kostnaderna för dylik ersättning uppskattar ämbetsverket till 180 000 kronor. Några merkostnader härutöver beräknas icke uppkomma vid bifall till ämbetsverkets förslag.

Arméintendenturförvaltningens förslag har biträttats av remissmyndigheterna. Då förslaget innebär, att hästbesiktningarna i framtiden förenklas och blir mindre tidskrävande för hästägarna, tillstyrker departementschefen detsamma. Med hänsyn till vad statskontoret därutinnan anfört anser departementschefen sig dock icke kunna tillstyrka att särskild ersättning skall utgå till hästägare för inställelse på besiktningsplats. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i militära uttagningsförfordningen som må bli erforderliga.

Med hänsyn till att departementschefen icke räknar med den av arméintendenturförvaltningen föreslagna särskilda ersättningen till hästägare och med beaktande av det minskade hästantalet bör det vara tillfyllest att anslaget till uttagning av hästar för nästa budgetår uppföres med 75 000 kronor. Departementschefen har därvid även beaktat den under år 1957 vidtagna höjningen av dagarvoden åt ledamöter i uttagningsnämnder.

Utskottet vill erinra om att utskottet i sitt av 1956 års riksdag godkända utlåtande nr 186 framhöll behovet av ändrade bestämmelser rörande uttagning av hästar. Utskottet fann det önskvärt, att de med uttagningsförfarandet förenade olägenheterna för hästägarna ävensom kostnaderna i samband med uppvisande av häst för uttagningsbesiktning i möjligaste mån begränsades.

Efter av utskottet i samband härmed begärd översyn har Kungl. Maj:t nu framlagt förslag i av utskottet angivet syfte. Utskottet har vid sin granskning av detta förslag ansett sig böra tillstyrka detsamma.

Då utskottet funnit sig jämväl böra tillstyrka beräkningen av medelsbehovet under anslaget, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Armén: Uttagning av hästar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

55:o) **Armén: Veterinärvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 182—184), innebärande en anslagsminskning av 20 000 kronor, varvid beaktats den överföring av avlöningskostnader, som föreslagits vid anmälan av anslaget Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Veterinärvård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

56:o) **Armén: Hundväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 184), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hundväsendet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

TYGMATERIEL M. M.

57:o) **Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58, s. 184—186) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 550 000 000 kronor, dels ock till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 355 000 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:197 av herrar *Öhman* och *Helmer Persson* samt II:152 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 280 000 000 kronor.

Armétygförvaltningen (arméförvaltningen) har för budgetåren 1947/58 bemyndigats att beställa tygmateriel m. m. för 2 687,950 miljoner kronor, häri icke inräknade medel som överförts från anslag under tolfte huvudtiteln för budgetåren 1954/58. För att bestrida kostnaderna för ifrågavarande beställningar har anvisats tillhopa 1 961,690 miljoner kronor. I sistnämnda belopp har inräknats ett belopp av 2,940 miljoner kronor som ställts till förfogande enligt beslut av Kungl. Maj:t den 16 maj 1957. Den 30 juni 1958 var alltså beställningsbemyndiganden till ett belopp av (2 687,950 — 1 961,690 =) 726,260 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har beställningsbemyndiganden lämnats till ett belopp av 76,0 miljoner kronor, medan 350,0 miljoner kronor anvisats i betalningsmedel. Den 30 juni 1959 kommer alltså enligt hittills meddelade beslut bemyndiganden till ett värde av (726,260 + 76,0 — 350,0 =) 452,260 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 oktober 1958 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 350 miljoner kronor icke utnyttjade.

Enligt beslut vid 1958 års B-riksdag har fastställts en ekonomisk ram för anskaffningen av tygmateriel m. m. för armén under budgetåren 1958/66. Ramen har bestämts till 2 995 miljoner kronor.

Departementschefen föreslår att övergång sker till sjuårsplan för arméns tygmaterielanskaffning. Departementschefen erinrar därvid om att vid anmälan av propositionen 1958: 110 uttalades, att möjligheterna att övergå till en dylik plan borde prövas i samband med budgetarbetet för budgetåret 1959/60. Kostnadsramen bör alltså minskas med första årskvoten i 1958 års kostnadsram. Härutöver bör kostnadsramen minskas med hänsyn till överföringar till andra anslag, huvudsakligen de förut omnämnda överföringarna av avlöningskostnader till armétygförvaltningens avlöningsanslag. Kostnadsramen bör liksom anslagen för innevarande och nästa budgetår hänföras till medelprisläget för budgetåret 1958/59. Den kostnadsram som med dessa förutsättningar bör fastställas för budgetåren 1959/66 framgår av följande sammanställning.

	Budgetår (belopp i miljoner kronor)								
	1958/ 59	1959/ 60	1960/ 61	1961/ 62	1962/ 63	1963/ 64	1964/ 65	1965/ 66	Sum- ma
<i>1958 års kostnadsram (budgetåren 1958/66)</i>									
Årskvoter enligt prop. 1958:110	350	360	365	370	375	385	390	400	2 995
Minskning med första årskvoten i 1958 års kostnadsram	— 350	—	—	—	—	—	—	—	— 350
Överföring till andra anslag	—	— 5	— 5	— 5	— 5	— 5	— 5	— 5	— 35
<i>1959 års kostnadsram (budgetåren 1959/66) .....</i>		355	360	365	370	380	385	395	2 610

Anslaget för nästa budgetår torde böra uppföras med samma belopp som årskvoten för budgetåret enligt den föreslagna kostnadsramen. Beställningsbemyndigandet föreslås skola uppföras med 550 miljoner kronor. Departementschefen framhåller, att han funnit det nödvändigt med ett relativt stort beställningsbemyndigande för nästa budgetår i syfte att erhålla tillräcklig fasthet i planeringen av anskaffningsverksamheten under de närmaste budgetåren.

Vid bifall till i det föregående redovisade förslag kommer den 30 juni 1960 bemyndiganden till ett sammanlagt belopp av (452,26 + 550,0 — 355,0 =) 647,26 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Utskottet. Såsom förutsattes i föregående års försvarsbeslut har kostnadsramen för anskaffning av tygmateriel omräknats. Utskottet tillstyrker, att denna kostnadsram förkortas från åtta till sju år. Vid omräkningen har hänsyn tagits till av utskottet i det föregående tillstyrkt överföring av kostnader för avlöning till avlöningsanslag. Kostnadsramen bör, såsom departementschefen förutsatt, hänföras till medelprisläget för budgetåret 1958/59.

Utskottet tillstyrker, att i överensstämmelse härmed anslaget för nästa budgetår bestämmes till 355 000 000 kronor. Härav följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda förslaget.

På av departementschefen anförda skäl synes beställningsbemyndigandet böra fastställas till 550 000 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 550 000 000 kronor;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:197 och II:152, såvitt nu är i fråga, till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 355 000 000 kronor.

58:o) **Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59, s. 186 och 187) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 71 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 77 500 000 kronor.

Anslaget bör enligt departementschefen för nästa budgetår — liksom för innevarande budgetår — beräknas efter de uppskattade medelpriserna för budgetåret 1958/59. Vid anslagsberäkningen för nästa budgetår bör vidare hänsyn tagas till de överföringar av avlöningskostnader från förevarande anslag till avlöningsanslagen för armétygförvaltningen och armétygförvalt-

ningens anstalter, som föreslagits för nästa budgetår. Med beaktande härav bör anslaget för nästa budgetår uppföras med ett till 71 000 000 kronor avrundat belopp.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 71 000 000 kronor.

59:o) **Armén: Förhyrning av motorfordon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 187) får utskottet, under erinran om vad som anförts i ämnet vid anmälan av arméns övningsanslag i det föregående, hemställa,

att riksdagen må till *Armén: Förhyrning av motorfordon m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 4 250 000 kronor.

60:o) **Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 187), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

FASTIGHETER

61:o) **Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 62) har statsutskottet avgivit utlåtande (nr 46), varom utskottet velat här

erinra.

HEMVÄRNEN

62:o) **Armén: Hemvärnets avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63, s. 188—190) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för hemvärnets, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till *Armén: Hemvärnets avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 655 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sundin* (I: 201) och den andra inom andra kammaren av

herr *Fälldin* (II: 258), hemställt, att riksdagen måtte medge, dels att hemvärnsbefällets arvoden må utgå i enlighet med vad rikshemvärnschefen föreslagit, dels ock att en stat som major eller kapten må inrättas för chefen för hemvärnets stridsskola, samt att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga härför erforderliga omDispositioner inom den av riksdagen tidigare fastställda ramen för försvarsutgifterna.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 201.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 650 000 kronor.

Rikshemvärnschefen har ånyo föreslagit, att en beställning för major i Ao 23 inrättas för chef för hemvärnets stridsskola. Civilförvaltningen biträder alltjämt förslaget. Rikshemvärnschefen har vidare upprepat tidigare framställt förslag om höjda arvoden till kretshemvärnschefer och hemvärnschefer samt föreslagit uppräknig av de från och med innevarande budgetår inrättade kompanichefsarvodena. Härför erforderlig anslagsökning beräknas uppgå till 185 245 kronor.

Departementschefen kan icke biträda dessa förslag.

Den av departementschefen förordade anslagshöjningen, 5 000 kronor, föranledes av kostnader för kompensation för höjda folkpensionsavgifter och automatiska utgiftsökningar.

Utskottet vill erinra om att arvodena till kretshemvärnschefer och hemvärnschefer höjdes så sent som från och med budgetåret 1957/58 och att kompanichefsarvodena inrättades från och med den 1 oktober 1958. Med hänsyn härtill och till den restriktiva anslagsprövning, som rådande läge kräver, är utskottet icke berett tillstyrka förslaget om en uppräknig av arvodena. Av sistnämnda skäl avstyrker utskottet jämväl yrkandet om inrättandet av en beställning för major eller kapten för chef för hemvärnets stridsskola. Av det anförda följer, att utskottet avstyrker motionerna I: 201 och II: 258.

Mot departementschefens beräkning av anslaget, som medför en anslagshöjning av 5 000 kronor, har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 201 och II: 258,

a) fastställa följande avlöningsstat för hemvärnets, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> 106 000	
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	46 000

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	445 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	27 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 000
	Summa kronor 655 000

b) till *Armén: Hemvärnets avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 655 000 kronor.

63:o) **Armén: Hemvärnets omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 190 och 191), innebärande en anslagshöjning av 31 000 kronor, varav 3 000 kronor för höjda järnvägstaxor, 7 000 kronor för bristtäckning avseende sjukvårdsmateriel, 8 000 kronor för reseersättningar och 13 000 kronor för bidrag till anskaffning av expeditions- och förrådslokaler, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 630 000 kronor.

64:o) **Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 191 och 192), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 475 000 kronor.

65:o) **Armén: Hemvärnets övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66, s. 192—194) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 900 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 800 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 550 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda biljettpriser	12 500
2. Höjda priser på drivmedel	8 500
3. Ökade förplägnadskostnader	10 000
4. Höjning av daglönen	59 000
5. Ungdomskurser	60 000
6. Krigsspel	400 000
	550 000

För de anmälda kostnadsökningarna föreslår departementschefen en uppräknig av anslaget med 25 000 kronor.

I övrigt anser departementschefen sig kunna föreslå en höjning av anslaget med 75 000 kronor. Nämda anslagsuppräknig torde till större delen erfordras för ungdomskurserna men synes även kunna möjliggöra att krigsspelsövningar bedrivs i något ökad omfattning.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets övningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 900 000 kronor.

66:o) **Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 194), innebärande en anslagshöjning av 100 000 kronor för att tillgodose det ökade behovet av övningsammunition för moderna vapen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 4 400 000 kronor.

MARINEN

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

67:o) **Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 195), innebärande en anslagsminskning av 7 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 700 kronor.

68:o) **Marinen: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 195 och 196), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 135 000 kronor.

69:o) **Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71, s. 196) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 950 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 900 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning har hemställt, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 beräknar departementschefen medelsbehovet för de ändamål, som hittills hänförs till förevarande anslag, till 1 800 000 kronor.

I det föregående har föreslagits, att ekiperingsersättningar i fortsättningen skall bestridas från vederbörliga avlöningsanslag. Under anslaget **Marinen: Ekiperingsersättningar** har för innevarande budgetår anvisats 1 200 000 kronor och civilförvaltningen räknar för nästa budgetår med oförändrat medelsbehov för ifrågavarande ändamål. Nettoutgifterna under sistnämnda anslag uppgick under budgetåret 1957/58 till 1 125 019 kronor mot anvisade 1 200 000 kronor. Departementschefen har intet att erinra mot civilförvaltningens beräkning av medelsbehovet, vilket torde fördela sig med 1 050 000 kronor för aktiv personal m. fl. och med 150 000 kronor för reservpersonal. Departementschefen förutsätter ingen ändring i nu gällande grunder för ekiperingshjälp åt reservpersonal.

Utskottet. Under erinran om vad som vid behandlingen i det föregående av arméns motsvarande anslag anförts i ämnet tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 950 000 kronor.

70:o) **Marinen: Rekryteringskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 196 och 197), innebärande en anslagsminskning av 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

71:o) **Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 197 och 198), innebärande en anslagshöjning av 575 000 kronor med hänsyn till ökat behov av förrådsarbetare m. fl. från 180 till 212 man och till belastningen på anslaget, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

AVLÖNINGAR M.M. TILL VÄRNPLIKTIGA

72:o) **Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74, s. 198 och 199) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 9 500 000 kronor.

Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 anser departementschefen sig för budgetåret 1959/60 kunna räkna med att en medelsanvisning av 9 300 000 kronor skulle vara till fyllest vid oförändrade värnpliktsförmåner. Härtill kommer emellertid kostnaderna för den av departementschefen föreslagna höjningen av penningbidragen. Dessa kostnader har departementschefen beräknat till cirka 700 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår beräknas således till 10 000 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om vad som i det föregående vid behandlingen av arméns motsvarande anslag anförts i ämnet tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kronor.

SJUKVÅRD

73:o) **Marinen: Sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 199 och 200), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor, varvid beaktats anslagsbelastningen ävensom att förmånligare avtal träffats om vård av militära patienter på centrallasarettet i Karlskrona, hemställer utskottet, under erinran tillika om vad som anförts under arméns motsvarande anslag,

att riksdagen må till *Marinen: Sjukvård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 825 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M.M.

74:o) **Marinen: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 200), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 250 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 900 000 kronor.

EXPENSER M. M.

75:o) **Marinen: Bränsle m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 200 och 201), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 500 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Bränsle m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 100 000 kronor.

76:o) **Marinen: Telefon m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78, s. 201) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 050 000 kronor.

Vidare har i en inom första kammaren av herr *Gunnar Berg* väckt motion (I: 48) hemställts, att förevarande anslag måtte uppräknas med 64 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 050 000 kronor.

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 64 000 kronor, avseende halva kostnaden för utbyte av telefonväxel vid örlogsvarvet i Karlskrona. Marinförvaltningen framhåller, att den nu befintliga telefonväxeln vid varvet är otillräcklig och att frågan om anskaffande av en större växel varit aktuell i flera år. Den beräknade minskningen av verksamheten vid örlogsvarvet till följd av ändringar i marinens organisation bedömes icke få sådan omfattning, att den befintliga växeln kan tillgodose ett rimligt kommunikationskrav.

För egen del anser departementschefen sig icke för närvarande böra räkna med utbyte av nämnda telefonväxel. Departementschefen föreslår därför, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet. Det motionsvis gjorda yrkandet står i överensstämmelse med ett av marinförvaltningen framlagt förslag om en höjning av förevarande anslag med 64 000 kronor, avseende halva kostnaden för utbyte av telefonväxel vid örlogsvarvet i Karlskrona.

Utskottet har vid prövningen av föreliggande förslag ansett sig icke kunna bedöma i vad mån ändringar i marinens organisation kunna komma att påverka frågan om behovet av en större telefonväxel. För närvarande finner utskottet sig alltså förhindrat att för ändamålet tillstyrka en uppräkning av förevarande anslag men förutsätter, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på denna fråga. Motionen avstyrkes alltså.

Mot den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 48, till *Marinen: Telefon m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 050 000 kronor.

77:o) **Marinen: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 201 och 202), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 375 000 kronor.

MATHÅLLNING

78:o) **Marinen: Mathållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 202 och 203), innebärande en anslagsminskning av 1 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Mathållning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 12 300 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

79:o) **Marinen: Beklädnad m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81, s. 203—205) att dels till *Marinen: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 8 200 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om förtidspension och särskilda ersättningar m. m. till övertalig personal enligt vad som angivits av departementschefen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 7 900 000 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 900 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ändrat antal tjänstgöringsdagar		117 000
2. Anskaffning och underhåll av specialbeklädnad m. m.	467 000	
3. Omräkning m. m.	550 000	
	1 017 000	117 000
		+ 900 000

Departementschefen har inte funnit anledning till erinran mot marinförvaltningens beräkningar av dagskostnadsbeloppen — som upptages oförändrade — och av antalet tjänstgöringsdagar för olika personalkategorier. Departementschefen delar vidare ämbetsverkets uppfattning att en viss ökning av anslaget är erforderlig med hänsyn till de lönekostnader som belastar anslaget. Inom fastställd kostnadsram är det däremot inte möjligt att tillgodose marinförvaltningens önskemål, att särskilda medel beräknas för specialbeklädnad. Vidare medför den nya organisationen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvar att vissa avlöningskostnader överföres till andra anslag eller bortfaller. Med beaktande av det anförda torde förevarande anslag för nästa budgetår böra bestämmas till 8 200 000 kronor.

Departementschefen finner det skäligt, att särskilda övergångsförmåner skall kunna beredas personal vid marinkommandonas och kustartilleriförsvarens intendenturförvaltningar, som entledigas till följd av rationaliseringsåtgärder i samband med marinens anpassning efter 1958 års försvarsbeslut. Dessa föreskrifter synes böra ges samma innehåll som de av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens bemyndigande den 9 maj 1958 meddelade föreskrifterna angående särskilda förmåner för viss övertalig personal vid örlogssvarven och försvarets fabriksverk. Kungl. Maj:t torde därför böra inhämta riksdagens bemyndigande att meddela dylika föreskrifter beträffande nu aktuell personal vid marinens intendenturförvaltningar, vilken entledigas under innevarande eller nästa budgetår.

Utskottet har funnit sig böra godtaga den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet anser i likhet med departementschefen skäligt, att särskilda övergångsförmåner skola kunna beredas personal vid marinkommandonas och kustartilleriförsvarens intendenturförvaltningar, som entledigas under innevarande eller nästa budgetår till följd av rationaliseringsåtgärder i samband med marinens anpassning efter 1958 års försvarsbeslut. Det torde därför få ankomma på Kungl. Maj:t att beträffande denna personal meddela föreskrifter, vilka lämpligen böra överensstämma med dem, som föregående år utfärdades med avseende å viss övertalig personal vid örlogssvarven och försvarets fabriksverk.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Marinen: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 8 200 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om förtidspension och särskilda ersättningar m. m. till övertalig personal enligt vad som angivits i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959.

80:o) **Marinen: Inventarier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 206—208), innebärande en anslagsminskning av 600 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Inventarier m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

81:o) **Marinen: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 208), innebärande en anslagsminskning av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Tvätt* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

82:o) **Marinen: Övningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 208—210), innebärande en anslagsminskning av 1 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Övningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 000 kronor.

83:o) **Marinen: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 210), innebärande en anslagsminskning av 30 000 kronor, varvid beaktats att den nya organisationen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvar medför att vissa avlöningskostnader överföres till andra anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 470 000 kronor.

84:o) **Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 211), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

85:o) **Marinen: Materialförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 211), innebärande en anslagsminskning av 15 000 kronor, varvid beaktats att den nya organisationen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvar medför, att vissa avlöningskostnader överföres till andra anslag, varjämte hänsyn tagits till anslagsbelastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Materialförråd m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 605 000 kronor.

86:o) **Marinen: Hundbevakningstjänsten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 212), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

FLYTANDE MATERIEL, VAPENMATERIEL M. M.

87:o) **Marinen: Fartygsbyggnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89, s. 212—215) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 94 000 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Gunnar Berg m. fl.* (I: 199) och den andra inom andra kammaren av herr *Nyberg m. fl.* (II: 255), hemställts, att riksdagen vitsordar uttalandena av 1958 års B-riksdag med innebörd, att ingen definitiv ställning skall tas till marinens kostnadsramar förrän i anslutning till att den nya flottplanen framlägges för 1960 års riksdag, att riksdagens uttalande 1958 om marinens behov av en icke alltför svår anpassning till en ny organisation ges en sådan tolkning, att marinens anslag för 1960/61 icke skall behöva räknas lägre än för 1959/60 samt att ifrågavarande justering av marinens anslag tills vidare må tillgodoses från försvaret avsedda gemensamma medel.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 199.

Verksamheten under förevarande anslag har intill innevarande budgetår reglerats med stöd av *dels* planer omfattande nybyggnader och moderniseringar som beslutats för budgetåren 1947/52 (äldre nybyggnadsplan, äldre moderniseringsplan), *dels* en plan för budgetåren 1952/59 innefattande a) det på grundval av propositionen 1952: 18 fastställda program-

met för flottans fartygsbyggnader samt b) för ifrågavarande sju budgetår beräknade moderniseringar för flottan jämte nybyggnader m. m. för kustartilleriet och för marinen gemensamma ändamål (1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m.), dels vissa av 1956—1958 års riksdagar beslutade fartygsbyggnader m. m. för flottan och för marinen gemensamma ändamål (1956—1958 års fartygsbyggnader m. m.). Medel för försök rörande fartygsmateriel redovisas vid sidan av nämnda planer.

Vid utgången av budgetåret 1957/58 hade marinförvaltningen erhållit beställningsbemyndiganden om sammanlagt 1 306,516 miljoner kronor, häri icke inräknade medel som under budgetåren 1954/58 överförts från anslag under tolfte huvudtiteln. I betalningsmedel hade 831,255 miljoner kronor anvisats. Den 30 juni 1958 var således beställningsbemyndiganden till ett belopp av (1 306,516 — 831,255 =) 475,261 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har 108 miljoner kronor anvisats i betalningsmedel, medan ytterligare beställningsbemyndiganden icke lämnats. Den 30 juni 1959 kommer således enligt hittills meddelade beslut beställningsbemyndiganden till ett belopp av (475,261 — 108,0 =) 367,261 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 oktober 1958 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 233 miljoner kronor icke utnyttjade.

Enligt beslut av 1958 års B-riksdag skall vissa tidigare beslutade objekt utgå ur de planer enligt vilka verksamheten under förevarande anslag reglerats. Avbeställningskostnaderna — vilka intill dess de slutligt reglerats belastar förevarande anslag — skall enligt riksdagens beslut i första hand täckas med intäkter genom försäljning eller överlåtelse av avbeställd materiel, genom anlitan av medel till Kungl. Maj:ts disposition under förevarande anslag, med inkomster som må uppkomma vid försäljning av äldre krigsmateriel samt med anlitan av medel till Kungl. Maj:ts disposition under anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. till den del dessa medel icke åtgår för i första hand avsedda ändamål. Skulle den del av avbeställningskostnaderna, som faller på budgetåret 1958/59, icke kunna täckas med anlitan av de finansieringsmetoder, som nyss angivits, skall frågan om dessa kostnaders bestridande ånyo underställas riksdagens prövning.

Intill dess frågan om avbeställningskostnadernas bestridande slutligt reglerats, kommer osäkerhet att råda beträffande omfattningen av den verksamhet som kan bedrivas under förevarande anslag. Kungl. Maj:t har därför erhållit befogenhet att, inom ramen för av riksdagen tidigare medgivna beställningsbemyndiganden, besluta om ändrat utnyttjande av dessa i huvudsaklig överensslämmelse med vad föredragande departementschefen föreslagit vid anmälan av propositionen 1958: 110, punkt 40.

I enlighet med sålunda erhållet bemyndigande har Kungl. Maj:t genom

beslut den 15 augusti 1958 omfördelat beställningsbemyndiganden om tillhoppa 103,9 miljoner kronor, vilka tidigare avsetts för objekt som skall utgå ur gällande planer. Härvid har marinförvaltningen bemyndigats att utnyttja belopp om 9,6 miljoner kronor och 7,8 miljoner kronor för anskaffning av helikoptrar respektive försöksverksamhet. Ett belopp om 23,0 miljoner kronor har avsetts för prisstegringar på sex ubåtar av modifierad Hajentyp och 22,0 miljoner kronor för prisstegringar på övriga objekt i 1956—1958 års fartygsbyggnader och 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m. Beträffande ett belopp av 41,5 miljoner kronor har Kungl. Maj:t förklarat sig vilja framdeles meddela beslut efter förslag av marinförvaltningen.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

»1958 års B-riksdag fattade beslut om att ett antal tidigare beslutade fartygsobjekt skulle utgå ur planerna under förevarande anslag. Riksdagen beslöt vidare om sättet för avbeställningskostnadernas bestridande. I det föregående har jag erinrat om innehållet i riksdagens beslut i denna fråga. Marinförvaltningen har i skrivelse den 27 november 1958 beräknat avbeställningskostnaderna för samtliga utgående objekt — efter avdrag av ett belopp av 1,3 miljoner kronor, avseende materiel som prövats kunna ersätta sådan som eljest skolat anskaffas — till 51,2 miljoner kronor, varav 17,7 miljoner kronor hänför sig till tiden efter utgången av budgetåret 1957/58. Åtgärder för att genom försäljning täcka kostnaderna har hittills icke lämnat några positiva resultat. Det är således ännu en öppen fråga i vilken utsträckning dessa kostnader kan täckas genom försäljningsinkomster eller dylikt. På grund härav är det också oklart vilken verksamhet som kan bedrivas under förevarande anslag. Jag vill erinra om att Kungl. Maj:t med hänsyn härtill i anslutning till ett uttalande av mig vid anmälan av prop. 1958: 110, p. 40, erhållit riksdagens medgivande att, inom ramen för av riksdagen tidigare medgivna beställningsbemyndiganden, besluta om ändrat utnyttjande av dessa. Riksdagens ifrågavarande medgivande torde avse jämväl nästa budgetår.

Anslaget för budgetåret 1959/60 bör — liksom anslaget för innevarande budgetår — hänföras till det beräknade medelprisläget under budgetåret 1958/59. Jag beräknar således icke några medel för de av marinförvaltningen angivna prisstegringarna. Vid anslagsavvägningen bör beaktas den överföring av avlöningskostnader till marinförvaltningens avlöningsanslag som jag föreslagit i det föregående. Med beaktande av det anförda torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av 94 miljoner kronor. Som följer av det förut anförda, räknar jag icke med ytterligare beställningsbemyndiganden under nästa budgetår.

Då några långsiktplaner med bestämda årskvoter inte föreligger i fråga om marinens materielanslag, torde det — som jag inledningsvis anfört — vara erforderligt att någon riktpunkt för beställningsverksamheten anges

åtminstone för det närmast följande budgetåret. Jag förutsätter, att marinförvaltningen vid planerandet av sin beställningsverksamhet bör utgå från att förevarande anslag och anslaget till anskaffning av vapenmateriel m. m. för budgetåret 1960/61 i varje fall icke kommer att överstiga anslagen under budgetåret 1959/60. Verksamheten bör planeras så, att möjligheter föreligger att anpassa marinens kostnadsram till en lägre nivå.

Vid bifall till vad i det föregående föreslagits kommer den 30 juni 1960 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (367,261 — 94,0 =) 273,261 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.»

Utskottet. Enligt 1958 års riksdagsbeslut angående försvarets utformning bestämdes marinens kostnadsram till 420 miljoner kronor för budgetåret 1958/59. Utskottet erinrade i det sammanhanget om att chefen för marinen hade för avsikt att under år 1959 framlägga ny plan för den framtida inriktningen av marinens materielanskaffning. Kostnadsramen för budgetåret 1960/61 borde bestämmas, sedan nämnda plan framlagts. Vidare uttalade utskottet angelägenheten av att de medel, som komme att avses för marinen, innan den nya materielplanen prövades av riksdagen, beräknades till sådant belopp, att icke svårigheter uppstode för en anpassning till en ny marinorganisation. Härigenom skulle också enligt utskottets mening bättre möjligheter skapas för att ernå den av försvarsberedningen förutsatta något högre effekten vid marinen, allt inom den principiella avvägning mellan de olika försvarsfunktionerna som angivits av försvarsberedningen.

Utskottet saknar anledning frångå sitt sålunda gjorda uttalande. Då riksdagen givetvis bör ha möjligheter till fri prövning av ifrågavarande materielplan och därmed sammanhängande anslagsfrågor, är det av vikt, att, såsom av det föregående framgår, marinens anslag icke nu låsas fast. Vad i de föreliggande motionerna anförts härutinnan synes därför icke böra påkalla någon riksdagens åtgärd.

Vad beträffar avbeställningskostnaderna angav förra årets riksdag vissa riktlinjer för dessas finansiering. Härvid må allenast erinras om utskottets uttalande, att, därest den del av dessa kostnader, som fölle på budgetåret 1958/59, icke kunde täckas med anlitande av de av utskottet angivna metoderna, frågan om dessa kostnaders bestridande ånyo skulle underställas riksdagen. Utskottet har härutinnan inhämtat, att marinförvaltningen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 februari 1959 framlagt förslag i ämnet. Ärendet är för närvarande föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

Under hänvisning till det anförda finner utskottet sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, att fartygsbyggnadsanslaget för nästa budgetår bestämmas till 94 miljoner kronor. Härav följer, att utskottet avstyrker de föreliggande motionerna jämväl i vad de beröra anslagsfrågan.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 199 och II: 255, såvitt de avse anslagsfrågan, till *Marinen: Fartygsbyggnader m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 94 000 000 kronor;

b) att motionerna I: 199 och II: 255, i vad de icke behandlats under a), icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

88:o) **Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90, s. 215—217) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å vapenmateriel m. m. inom en kostnadsram av 40 000 000 kronor, dels ock till Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 77 000 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 197 av herrar *Öhman* och *Helmer Persson* samt II: 152 av herr *Hagberg m. fl.* hemställt, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 60 500 000 kronor.

Anskaffningen av vapenmateriel m. m. har från och med budgetåret 1953/54 reglerats enligt en plan, som godkänts av riksdagen. Efter vissa sedermera vidtagna justeringar uppgår kostnadsramen till 647,5 miljoner kronor, medel som överförts från anslag under tolfte huvudtiteln oräknade. För anskaffningar som upptagits i planen har för budgetåren 1953/59 lämnats bemyndiganden om sammanlagt 527,5 miljoner kronor. Av planens totalbelopp återstår alltså $(647,5 - 527,5 =)$ 120,0 miljoner kronor. Enligt beslut vid 1958 års B-riksdag (jfr prop. 1958: 110, p. 41) skall verksamheten under budgetåren 1958/60 provisoriskt regleras enligt sexårsplanen med viss begränsning.

Marinförvaltningen har för budgetåren 1947/58 erhållit bemyndiganden att utlägga beställningar till ett belopp av 796,486 miljoner kronor, varvid fråndragits bemyndiganden som indragits enligt beslut av Kungl. Maj:t den 28 februari 1958. I betalningsmedel har 593,329 miljoner kronor anvisats. Vid utgången av budgetåret 1957/58 var alltså beställningsbemyndiganden till ett belopp $(796,486 - 593,329 =)$ 203,157 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har ytterligare beställningsbemyndiganden ej anvisats. I betalningsmedel har anvisats 85,5 miljoner kronor. Vid utgången av innevarande budgetår kommer således beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(203,157 - 85,5 =)$ 117,657 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 oktober 1958 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 45 miljoner kronor icke utnyttjade.

Anslaget bör enligt departementschefen för nästa budgetår — liksom för innevarande budgetår — bestämmas med hänsyn till det beräknade medelprisläget för budgetåret 1958/59. Vid bestämmandet av anslagsbeloppet måste viss begränsning ske med hänsyn till den fastställda ramen för försvarsutgifterna under nästa budgetår. Slutligen bör beaktas överförandet av vissa avlöningskostnader till marinförvaltningens avlöningsanslag. På anförda skäl föreslås, att anslaget uppföres med 77 000 000 kronor, medan beställningsbemyndigandet torde böra bestämmas till 40 000 000 kronor.

Departementschefen erinrar om vad som vid anmälan av föregående anslag anförts rörande planerandet av beställningsverksamheten.

Vid bifall till vad i det föregående föreslagits kommer den 30 juni 1960 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (117,657 + 40,0 — 77,0 =) 80,657 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anført tillstyrker utskottet, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 77 miljoner kronor och att kostnadsramen för beställningsbemyndigandet bestämmas till 40 miljoner kronor. Av det anförda följer, att utskottet avstyrker motionerna I: 197 och II: 152, såvitt nu är i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å vapenmateriel m. m. inom en kostnadsram av 40 000 000 kronor;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 197 och II: 152, såvitt nu är i fråga, till *Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 77 000 000 kronor.

89:o) **Marinen: Underhåll av fartyg m.m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91, s. 217 och 218) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 45 500 000 kronor.

Marinförvaltningen — som icke anser det möjligt att f. n. uppgöra någon långtidsplan för underhållsarbeten — uppskattar medelsbehovet för budgetåret 1960/61 till 49 500 000 kronor i pris- och löneläget den 1 april

1958. Ämbetsverket understryker samtidigt, att vid denna uppskattning intet utrymme finnes för den avräkning med 3 000 000 kronor för vissa i arbetslöshetsbekämpande syfte utförda underhållsarbeten, som förutskickats i propositionen 1958: B 2, bilaga 1.

Anslaget bör enligt departementschefen för nästa budgetår uppföras med 45 500 000 kronor, innebärande en minskning med 1 200 000 kronor. Anslaget hänföres därvid till det beräknade medelprisläget för budgetåret 1958/59. Vid anslagsavvägningen har beaktats de överföringar av avlöningskostnader till andra anslag, som ägt rum vid fastställande av den nya organisationen för stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvar och som i det föregående föreslagits i fråga om marinförvaltningen.

Med anledning av vad marinförvaltningen anfört om medelsbehovet under budgetåret 1960/61 vill departementschefen endast framhålla, att en betydande minskning å andra anslag torde bli erforderlig, därest anslaget för detta budgetår skall kunna uppföras med belopp som marinförvaltningen angivit. Om dylika minskningar inte anses möjliga eller lämpliga, torde utrymme inte finnas för att uppföra förevarande anslag med av marinförvaltningen uppskattat belopp.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 87 i det föregående anfört tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 45 500 000 kronor.

90:o) **Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 218 och 219), innebärande en anslagsminskning av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

FASTIGHETER

91:o) **Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 93) har statsutskottet avgivit utlåtande (nr 46), varom utskottet velat här

erinra.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

92:o) **Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, s. 219), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor.

FLYGVAPNET**AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL**

93:o) **Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 220), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

94:o) **Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97, s. 220 och 221) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 600 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning föreslår med beaktande av anslagsbelastningen under budgetåret 1957/58, att anslaget höjes med 175 000 kronor. För egen del bedömer departementschefen denna höjning såsom otillräcklig och föreslår en uppräknings på grund av belastningen m. m. med 250 000 kronor.

I det föregående har föreslagits, att ekiperingsersättningar i fortsättningen skall bestridas från vederbörliga avlöningsanslag. Under anslaget Flygvapnet: Ekiperingsersättningar har för budgetåren 1957/58 och 1958/59 anvisats 1 250 000 kronor, och civilförvaltningen räknar för nästa budgetår med oförändrat medelsbehov för ifrågakvarande ändamål. Nettoutgiften under sistnämnda anslag uppgick under budgetåret 1957/58 till 1 244 677 kronor. Departementschefen har intet att erinra mot civilförvaltningens beräkning av medelsbehovet, vilket torde fördela sig med 1 200 000 kronor för aktiv personal m. fl. och med 50 000 kronor för reservpersonal. Departementchefen förutsätter ingen ändring i nu gällande grunder för ekiperingshjälp åt reservpersonal.

I enlighet med det nu anförda beräknas anslaget för nästa budgetår till 1 900 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om vad som vid behandlingen i det föregående av arméns motsvarande anslag anförts i ämnet tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

95:o) **Flygvapnet: Rekryteringskostnader. Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 98 och 99, s. 221—223), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1959/60 anvisa

a) till *Flygvapnet: Rekryteringskostnader* ett förslagsanslag av 160 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal* ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

96:o) **Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 100, s. 223 och 224) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 9 100 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 8 400 000 kronor.

Departementschefen beräknar medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår vid oförändrade värnpliktsförmåner till 8 400 000 kronor eller samma belopp som anvisats för innevarande budgetår. Därvid beaktas — förutom anslagsbelastningen under sistförflutet budgetår samt förut angivna förändringar i fråga om antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. m. — från flygstaben under hand inhämtade uppgifter om det beräknade antalet tjänstgöringsdagar för lottor under budgetåret 1959/60. Omfattningen av tjänstgöringen för dylik personal med avlöning från förevarande anslag beräknas till cirka 76 000 dagar mot beräknade 30 000 dagar under innevarande budgetår (jfr prop. 1958: 110, s. 473). — Under arméns motsvarande anslag har föreslagits en höjning av de värnpliktigas penningbidrag med cirka 10 %. Kostnaderna härför torde för flygvapnets del kunna beräknas till cirka 700 000 kronor. — Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag beräknas således till 9 100 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om vad som i det föregående vid behandlingen av arméns motsvarande anslag anförts i ämnet tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 9 100 000 kronor.

SJUKVÅRD

97:o) **Flygvapnet: Sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101, s. 224), innebärande en anslagshöjning av 200 000 kronor på grund av anslagsbelastningen under budgetåret 1957/58, varav cirka 163 000 kronor motsvaras av kostnader under sagda budgetår för remisstandvård, hemställer utskottet, under erinran tillika om vad som anförts i ämnet vid behandlingen av arméns motsvarande anslag,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Sjukvård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 650 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

98:o) **Flygvapnet: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 224 och 225), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 850 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 200 000 kronor.

EXPENSER M. M.

99:o) **Flygvapnet: Bränsle m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 225 och 226), innebärande en anslagsminskning av 650 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Bränsle m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 500 000 kronor.

100:o) **Flygvapnet: Telefon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 226), innebärande en anslagshöjning av 450 000 kronor, avseende huvudsakligen de beräknade merkostnaderna för luftbevakning och fjärrskriftförbindelser i samband med en för budgetåret 1959/60 planerad flygvapenövning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Telefon m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

101:o) **Flygvapnet: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 226), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kronor.

MATHÅLLNING

102:o) **Flygvapnet: Mathållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 227 och 228), innebärande en anslagsminskning av 400 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Mathållning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 8 200 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

103:o) **Flygvapnet: Beklädnad m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 228—230), innebärande en anslagsminskning av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 7 600 000 kronor.

104:o) **Flygvapnet: Inventarier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 230 och 231), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Inventarier m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 175 000 kronor.

105:o) **Flygvapnet: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 231), innebärande en anslagsminskning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Tvätt* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 950 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

106:o) **Flygvapnet: Övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 110, s. 232) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 5 500 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:197 av herrar *Öhman* och *Helmer Persson* samt II:152 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 4 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 5 800 000 kronor.

Flygförvaltningen har hemställt, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Departementschefen finner det emellertid erforderligt, att medelsanvisningen begränsas till 5 500 000 kronor.

Utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, som innebär en anslagsminskning av 300 000 kronor. Härav följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:197 och II:152, såvitt nu är i fråga, till *Flygvapnet: Övningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 5 500 000 kronor.

107:o) **Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 232), innebärande en anslagshöjning av 4 000 kronor, avseende ersättningsanskaffning av hundar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 22 000 kronor.

FLYGMATERIEL M. M.

108:o) **Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 112, s. 233—238) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 730 000 000 kronor, dels ock till *Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 730 000 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 197 av herrar *Öhman* och *Helmer Persson* samt II: 152 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 500 000 000 kronor.

För budgetåren 1947/58 har riksdagen medgivit utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 4 324,475 miljoner kronor, häri icke inräknade medel som överförts från anslag under tolfte huvudtiteln. Såsom betalningsmedel har under samma tid anvisats 3 451,375 miljoner kronor. I sistnämnda belopp har jämväl medräknats ett belopp av 9,2 miljoner kronor som ställts till förfogande enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 mars 1957. Den 30 juni 1958 var alltså beställningsbemyndiganden till ett belopp av 873,1 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har riksdagen medgivit, att beställningar må utläggas inom en kostnadsram av 828 miljoner kronor samt anvisat 742 miljoner kronor i betalningsmedel. Enligt hittills meddelade beslut kommer alltså den 30 juni 1959 beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(873,1 + 828,0 - 742,0 =)$ 959,1 miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel. Av anslag och beställningsbemyndiganden för innevarande budgetår har 68 miljoner kronor respektive 78 miljoner kronor reserverats till Kungl. Maj:ts disposition.

Den 1 september 1958 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 874 miljoner kronor, häri inräknade bemyndiganden som stod till Kungl. Maj:ts disposition, icke utnyttjade.

Den av riksdagen godkända kostnadsramen för budgetåren 1958/65 uppgår till 5 294 miljoner kronor.

Departementchefen har för egen del anfört följande.

»Förevarande anslag torde i likhet med övriga anslag under fjärde huvudtiteln för nästa budgetår böra bestämmas med hänsyn till det beräknade medelprisläget under budgetåret 1958/59. Även kostnadsramen bör hänföras till samma prisläge. För innevarande budgetår har anslaget, vilket av flygförvaltningen beräknats med hänsyn till prisläget våren 1957, i riksstaten uppförts med ett belopp som med 68 miljoner kronor överstiger vad flygförvaltningen beräknat erforderligt enligt nyssnämnda prisläge. Uppräkningen har verkställts för att möjliggöra en anpassning till medelprisläget budgetåret 1958/59 i fråga om flygmateriel men har därutöver avsetts även för vissa andra kostnadsstegringar. Det kan ännu ej slutligt bedömas, hur kostnadsutvecklingen gestaltar sig under innevarande budgetår. Det är vidare ovisst hur prisförändringarna bör beräknas. Som jag inledningsvis anfört är denna fråga föremål för särskilda undersökningar. Flygförvaltningen har för sin del beräknat, att en prisstegring med 5,3 % ägt rum från våren 1957 till våren 1958. Prisförändringarna har beräknats

	Budgetår (beloppen i miljoner kronor)								Summa
	1958/ 59	1959/ 60	1960/ 61	1961/ 62	1962/ 63	1963/ 64	1964/ 65	1965/ 66	
<i>1958 års kostnadsram (budgetåren 1958/65)</i>									
Årskvoter enligt prop. 1958:									
110.....	674	720	730	755	780	805	830	—	5 294
Justering till medelpriser 1958/59	31	32	33	34	35	36	37	—	238
	705	752	763	789	815	841	867	—	5 532
Överföringar till andra anslag	—	—22	—7	—7	—7	—7	—7	—	—57
Förskjutning av kostnadsramen ett budgetår	—705	—	—	—	—	—	—	875	170
<i>1959 års kostnadsram (budgetåren 1959/66) .....</i>	—	730	756	782	808	834	860	875	5 645

efter grunder för vilka tidigare redogjorts. Dessa beräkningsmetoder har inte tillämpats tidigare, då i stället kommerskollegii indexserier för gruv-, metall- och maskinindustrivaror utnyttjats. Vid anslagsberäkningarna för innevarande budgetår verkställdes en sammanvägning av kommerskollegii nyssnämnda index, socialstyrelsens index för genomsnittlig timförtjänst inom gruv- och verkstadsindustrien samt verkstadsindustriens noteringar om löneutvecklingen. Utan att taga någon ställning vare sig till hur prisförändringarna för framtiden bör beräknas eller till hur stort belopp av till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel som kan komma att ställas till flygförvaltningens förfogande under innevarande budgetår, har jag i förevarande sammanhang beräknat en ökning med i runt tal 4,5 % för justering av prisläget våren 1957 till medelprisläget 1958/59. Jag föreslår, att kostnadsram och anslag justeras i överensstämmelse härmed. Kostnadsram och anslag torde härutöver böra jämkas med hänsyn till de överföringar till andra anslag, huvudsakligen av avlöningskostnader för personal i flygförvaltningen, som jag föreslår. Jag är emellertid inte beredd att i enlighet med flygförvaltningens förslag nu föreslå minskning av kostnadsramens årskvoter för tiden efter budgetåret 1959/60 för överföringar till främst drift- och underhållsanslaget. Det bör i stället i samband med budgetarbetet för kommande budgetår prövas, huruvida jämkningar i kostnadsramen för anskaffning av flygmateriel m. m. är erforderliga för anpassning till fastlagd total kostnadsram för försvarsutgifterna. Jag vill i detta sammanhang framhålla, att den justering till medelpriserna för budgetåret 1958/59, som gjorts i fråga om kostnadsramarna för arméns och flygvapnets materielanskaffningar, av naturliga skäl är en approximation. Därest utvecklingen sedermera ger anledning härtill, kan en förnyad justering bli aktuell. Denna måste emellertid verkställas inom den i 1958/59 års medelpriser bestämda ramen för försvarshuvudtiteln.

Med beaktande av det anförda föreslår jag, att kostnadsramen för budgetåren 1959/66 bestämmas till 5 645 miljoner kronor på sätt framgår av sammanställningen på s. 236.¹ Anslaget för nästa budgetår bör uppföras med samma belopp som den i kostnadsramen för budgetåret upptagna årskvotens eller 730 miljoner kronor. Även beställningsbemyndigandet torde böra bestämmas till samma belopp.

Av flygförvaltningen uppgjort förslag till anskaffningsplan för budgetåren 1959/66 torde tillika med övriga handlingar i ärendet böra överlämnas till riksdagens vederbörande utskott.

Vad flygförvaltningen anført rörande förutsättningarna för anskaffningsverksamhetens bedrivande föranleder icke något särskilt uttalande från min sida i vidare mån än att jag vill hänvisa till vad jag inledningsvis anført rörande sättet för verkställande av löne- och prisomräkning. Härutöver vill jag erinra om att Kungl. Maj:t i anvisningar för anskaffningsverksamhetens bedrivande bl. a. föreskrivit, att den enligt bemyndigandeplanerna medgivna anskaffningsverksamheten skall bedrivas på sådant sätt att utbetalningarna för varje budgetår rymmes inom den för budgetåret i kostnadsramen upptagna årskvoten.

Vid bifall till vad i det föregående föreslagits kommer den 30 juni 1960 beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(959,1 + 730,0 - 730,0 =) 959,1$ miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.»

Utskottet. Enligt 1958 års försvarsbeslut skall beträffande anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. årskvoten för budgetåret 1959/60 utgöra 720 miljoner kronor. Departementschefen har härutöver räknat med en ökning av såväl kostnadsramen som anslaget med i runt tal 4,5 % för justering av prisläget våren 1957 till medelprisläget 1958/59. Utskottet har icke något att erinra häremot men vill understryka, att, såsom även departementschefen förutsatt, ställning därigenom icke nu tages till hur prisstegringarna för framtiden böra beräknas. Genom denna justering till nämnda medelprisläge bör ifrågavarande belopp av 720 miljoner kronor uppräknas med 32 miljoner kronor till 752 miljoner kronor.

Utskottet tillstyrker i anslutning till vad utskottet i det föregående förordat överföringar från nu ifrågavarande anslag till andra anslag, huvudsakligen av avlöningskostnader för personal i flygförvaltningen. Kostnadsram och anslag torde böra justeras i överensstämmelse härmed. Detta innebär med avseende å anslaget, att förenämnda belopp av 752 miljoner kronor bör minskas med 22 miljoner kronor. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med 730 miljoner kronor. Även beställningsbemyndigandet bör i enlighet med departementschefens förslag bestämmas till samma belopp.

¹ Sammanställningen, se s. 85 i detta utlåtande.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 730 000 000 kronor;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:197 och II:152, såvitt nu är i fråga, till *Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 730 000 000 kronor.

109:o) **Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 114, s. 238—242) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 139 800 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner 1:197 av herrar *Öhman* och *Helmer Persson* samt II:152 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 106 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 138 000 000 kronor.

Departementschefen har för egen del anført följande.

»Vid anmälan av medelsbehovet under detta anslag för innevarande budgetår bedömdes, att det inom ramen för föreslaget anslagsbelopp — 138 000 000 kronor — icke skulle bli möjligt att ta ut mer än knappt 150 000 flygtimmar. Ett flygtidsuttag av denna storlek ansågs dock mindre tillfredsställande ur utbildnings- och övningssynpunkt. Det borde därför eftersträvas att nedbringa kostnaderna för att såvitt möjligt öka flygtiden. Av den förut lämnade redogörelsen framgår, att flygförvaltningen numera anser det möjligt att inom en given kostnadsram uttaga något längre flygtid än som ansågs kunna ske, då förevarande anslagsfråga anmäldes i propositionen 1958:110.

Inom fastställd kostnadsram bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med 139 800 000 kronor, varjämte ett belopp av 2 000 000 kronor av medel som står till Kungl. Maj:ts förfogande bör kunna utnyttjas för att tillgodose föreliggande medelsbehov.

I enlighet med flygförvaltningens förslag räknar jag vidare med att anslaget skall tillgodoföras ett belopp av 11 900 000 kronor för reservdelar. Av anslaget bör 5 000 000 kronor utnyttjas för omställning av verkstadsdriften. Anslaget bör — i likhet med anslaget för innevarande budgetår — hänföras till medelprisläget för budgetåret 1958/59. Under angivna förutsättningar bedömer jag, att det under nästa budgetår bör bli möjligt att ta

ut en flygtid av ungefär 162 000 timmar. Detta innebär en viss ökning i förhållande till det flygtidsuttag som vid anslagsberäkningarna förutsattes för innevarande budgetår.

I sina anslagsäskanden har flygförvaltningen även upptagit ett belopp om 1 500 000 kronor under ett särskilt anslag till ökning av drivmedelslagringen. Till stöd för förslaget åberopas en plan för drivmedelslagringen som ingivits i särskild ordning. Inom den kostnadsram som fastställts för nästa budgetår har jag emellertid icke funnit det möjligt att tillgodose medelsbehovet för drivmedelslagringen.»

Utskottet tillstyrker, att inom fastställd kostnadsram förevarande anslag för nästa budgetår bestämmes till 139 800 000 kronor. Vad departementschefen anfört i samband med kostnadsberäkningen har icke givit utskottet anledning till erinran.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 197 och II: 152, såvitt nu är i fråga, till *Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 139 800 000 kronor.

110:o) **Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 115, s. 242 och 243) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 750 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 197 av herrar *Öhman* och *Helmer Persson* samt II: 152 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 6 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 7 400 000 kronor. Flygförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 1 100 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Lägre transportkostnader		650 000
2. Ökad transportmängd	1 707 500	
3. Avrundning	42 500	
	1 750 000	650 000
		+ 1 100 000

Mot flygförvaltningens beräkningar av transportkostnaderna pr m³ har departementschefen icke funnit anledning till erinran. Med hänsyn till den flygtid, med vilken räknats vid anmälan av anslaget till drift och underhåll av flygmateriel m. m. i det föregående, torde det emellertid vara tillfyllest om förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 7 750 000 kronor.

Utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, som innebär en anslagshöjning av 350 000 kronor. Härav följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 197 och II: 152, såvitt nu är i fråga, till *Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 750 000 kronor.

111:o) **Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 116, s. 243 och 244) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 100 000 kronor.

Flygförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 1 180 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ökad drivmedelsförbrukning	110 000	
2. Drivmedelsutrustning för berghangarer	800 000	
3. Cisterner på flygplatser	610 000	
4. Minskat behov av järnvägstransportmateriel		340 000
	<u>1 520 000</u>	<u>340 000</u>
		+ 1 180 000

Departementschefen föreslår att anslaget uppföres med 2 500 000 kronor. Det bör härvid bli möjligt att tillgodose behovet av järnvägstransportmateriel i den utsträckning flygförvaltningen förutsatt, medan vissa begränsningar måste göras i fråga om medelstillelningen för utrustning i berg-hangarer och för cisterner på flygplatser.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

FASTIGHETER

112:o) **Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågasvarande ändamål (punkt 117) har statsutskottet avgivit utlåtande (nr 46), varom utskottet velat här

erinra.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

113:o) **Flygvapnet: Understöd åt privatflyget.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 245), innebärande en anslagsminskning av 54 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Understöd åt privatflyget* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 366 000 kronor.

Vissa för försvaret gemensamma ändamål

KRIGSARKIVET

114:o) **Krigsarkivet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 119, s. 246—249) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för krigsarkivet, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Krigsarkivet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 405 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Georg Carlsson* och *Nils-Eric Gustafsson* (I: 104) samt den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.* (II: 153), hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 354 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 104.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 354 000 kronor.

Krigsarkivarierna har — under åberopande av den allt större omfattningen av krigsarkivets uppgifter m. m. — framlagt förslag till personalförstärk-

ning vid arkivet. Civilförvaltningen, som anser att åtgärder bör vidtagas för att förbättra personalläget, föreslår emellertid av kostnadsskäl att för nästa budgetår endast de mest angelägna behoven tillgodoses. För egen del föreslår departementschefen att från och med nästa budgetår inrättas en tjänst för arkivarie i Ae 21 samt en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål. Därjämte räknar departementschefen med att den befintliga tjänsten för expeditionsvakt i Ao 7 får tillsättas från och med nästa budgetår. Vidare föreslår departementschefen — under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor — att tjänsten för biblioteksassistent i Ao 10 utbytes mot en tjänst för förste biblioteksassistent i Ao 12.

Övriga av departementschefen föreslagna kostnadsökningar avse kompensation för höjda folkpensionsavgifter samt löneklassuppflyttningar m. m.

Utskottet. Med hänsyn till den allt större omfattningen av krigsarkivets uppgifter m. m. och för att krigsarkivet skall kunna fullgöra sina instruktionsmässiga åligganden har krigsarkivarien hemställt om en personalförstärkning, innebärande bl. a. inrättandet av två arkivarietjänster i Ae 21.

Med hänsyn till den återhållsamhet, som rådande läge kräver, finner utskottet i likhet med departementschefen, att endast de mest angelägna behoven böra tillgodoses. Mot bakgrunden härav är utskottet berett tillstyrka, att för nästa budgetår inrättas allenast en av de föreslagna arkivarietjänsterna i Ae 21 samt en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål. Utskottet kan vidare tillstyrka, att den befintliga tjänsten för expeditionsvakt i Ao 7 får tillsättas från och med nämnda budgetår. Av det anförda följer, att utskottet avstyrker motionerna I: 104 och II: 153, såvitt nu är i fråga.

Aberopande det anförda och under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 104 och II: 153, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för krigsarkivet som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959;

b) fastställa följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	105 900
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	7 600

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	235 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 500
	Summa kronor 405 000

c) till *Krigsarkivet: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 405 000 kronor.

115:o) **Krigsarkivet: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 120, s. 250) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 33 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 40 000 kronor.

I det föregående under anslaget Försvarets civilförvaltning: Omkostnader har föreslagits ett ändrat redovisningssystem beträffande kostnaderna för uppvärmning av ämbetsbyggnaderna på Gärdet. Vid bifall till förslaget kommer kostnader av ifrågavarande art icke att belasta krigsarkivets omkostnadsanslag. Av detta anslag har för innevarande budgetår 8 500 kronor beräknats för bränsle. På grund härav samt med beaktande av det ökade medelsbehovet för elektrisk energi och för reseersättningar föreslår departementschefen, att förevarande anslag uppföres med 33 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om vad som i det föregående vid behandlingen av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag anförts i ämnet tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Krigsarkivet: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 33 000 kronor.

116:o) **Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, s. 250 och 251), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

117:o) **Krigsarkivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122, s. 251) får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 100 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Krigsarkivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 49 000 kronor.

ARMÉMUSEUM

118:o) **Armémuseum: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123, s. 252 och 253), innebärande en av belastningen m. m. föranledd anslagshöjning av 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för armémuseum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	140 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	25 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 000
Summa kronor	200 000

b) till *Armémuseum: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

119:o) **Armémuseum: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124, s. 253 och 254), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armémuseum: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

120:o) **Armémuseum: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, s. 254), innebärande en av prishöjningar föranledd anslagshöjning av 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armémuseum: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

FÖRSVARETS FORSKNINGSANSTALT

121:o) **Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 126, s. 254—261) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, dels fastställa av departements-

chefen förordad avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 7 950 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 575 000 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

»Forskningsanstaltens organisation har under flera år utökats i betydande omfattning genom ökad medelsanvisning och inrättande av nya tjänster. Trots detta motsvarar — anför anstalten — forskningsresurserna icke det av arbetsuppgifterna motiverade behovet. Forskningsanstalten framhåller, bland annat, att studiet av atomvapen, deras verkan och skyddet mot desamma kräver en väsentligt större insats än den, som för närvarande göres på området. Jag vill erinra om att forskningen inom detta område tillmätts stor betydelse vid 1958 års försvarsbeslut och jag anser det angeläget, att medel anvisas för ändamålet. Jämväl andra forskningsområden, beträffande såväl nya typer av vapen och hjälpmedel som konventionella stridsmedel, kräver betydande insatser. Därjämte vill jag liksom forskningsanstalten framhålla, att anstaltens medverkan i civilförsvarsfrågor måste ägnas ett särskilt intresse. Med hänsyn till det nu anförda anser jag det nödvändigt, att utbyggnaden av forskningsanstalten fortsättes, och jag föreslår i det följande ett antal nya forskartjänster samt en betydande ökning av medelsanvisningen under anstaltens forskningsanslag.

Överbefälhavarens och forskningsanstaltens förslag om anvisande av medel för forskning med ändamål att framtaga underlag för konstruktion av atomladdningar m. m. har jag behandlat i inledningen till fjärde huvudtiteln. Jag har därvid förklarat, att jag icke kan tillstyrka förslaget ifråga.

Forskningsanstaltens förslag till personalförstärkning omfattar 50 nya tjänster. Jag finner det icke möjligt att för nästa budgetår tillgodose ett personalbehov av denna omfattning. För egen del föreslår jag, att antalet nya tjänster begränsas till 15, nämligen tjänster för fem laboratoriechefer eller laboratorer i högst Ae 26, två laboratorer i högst Ae 26, en byrådirektör i Ae 24, fyra laboratorer eller förste forskningsingenjörer i högst Ae 24, två förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ae 23 samt en förste byråsekreterare i Ae 21. De två tjänsterna för laborator i högst Ae 26 avses för operationsanalytiker vid försvarsstaben och (eller) försvarsgrensstaberna. Tjänsterna för en byrådirektör i Ae 24 och en förste byråsekreterare i Ae 21 avses för underrättelsetjänsten vid forskningsanstalten. Vidare tillstyrker jag förslaget om att inrätta tjänster under förevarande anslag för 25 förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ae 23 samt nio forskningsingenjörer i Ae 21 i utbyte mot motsvarande extra tjänster på forskningsanslaget.

Förslagen om lönegradsuppflyttningar är jag icke beredd att tillstyrka utom såvitt avser kamrerarejänsten. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag, att sistnämnda tjänst uppflyttas från Ae 19 till Ae 21.

Av det nu anförda framgår att jag icke är beredd att tillstyrka forskningsanstaltens nu framlagda förslag om, bland annat, en ny tjänst för avdelningschef samt nya forskartjänster i Bp eller Br 1 och ABp eller Ar 26. Jag kan icke heller tillstyrka förslaget om inrättande av docenttjänster vid forskningsanstalten.

Jag föreslår ordinariesättning av följande tjänster, nämligen för fyra förste verkmästare i Ae 16, två assistenter i Ae 15, två kontorister i Ae 9, ett kanslibitråde i Ae 7 och två tekniska biträden i Ae 7. Avlöningskostnaderna för en av assistenttjänsterna överföres samtidigt till förevarande anslag från forskningsanslaget. Forskningsanstaltens övriga förslag om ordinariesättning kan jag däremot icke tillstyrka.

Med beaktande av det nu anförda samt beräknade kostnader för löneklassuppflyttningar m. m. och kompensation för höjda folkpensionsavgifter beräknar jag anslaget för budgetåret 1959/60 till 7 950 000 kronor enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 1 650 000 (+ 150 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 16 700 ($\pm$ 0) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 5 150 000 (+ 990 000) kronor;

Rörligt tillägg 1 083 300 (+ 185 000) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 50 000 (+ 50 000) kronor.

Anslagshöjningen utgör 1 375 000 kronor.»

Utskottet. Såsom departementschefen erinrat tillmättes studiet av atomvapen, deras verkan och skyddet mot desamma stor betydelse vid 1958 års riksdagsbeslut. Det är därför angeläget, att ökade medel anvisas för att forskningen på detta område kan fullföljas. Utskottet delar även departementschefens uppfattning, att jämväl andra forskningsområden med avseende å såväl nya typer av vapen och hjälpmedel som konventionella stridsmedel kräva betydande insatser. Med hänsyn till civillförsvarets stora betydelse delar utskottet forskningsanstaltens av departementschefen biträdda mening, att anstaltens medverkan i civillförvarsfrågor bör ägnas ett särskilt intresse.

Med hänsyn till det anförda är det enligt utskottets mening angeläget, att utbyggnaden av forskningsanstalten fortsättes. Mot departementschefens

i anledning härav framlagda förslag till personalförstärkning har utskottet icke funnit något vara att erinra. Även anslagsberäkningen synes böra godtagas.

Utskottet vill erinra om att överbefälhavaren och forskningsanstalten föreslagit, att medel anvisas för forskning med ändamål att framtaga underlag för konstruktion av atomladdningar m. m. Denna fråga, till vilken vissa motioner knutits, kommer utskottet i annat sammanhang att behandla.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1959;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 650 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	16 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	5 150 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 083 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	50 000
Summa kronor	7 950 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 950 000 kronor.

122:o) **Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127, s. 261), innebärande en av prisstegringar och den utökade verksamheten vid anstalten föranledd anslagshöjning av 60 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 815 000 kronor.

123:o) **Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 264 och 265), innebärande en anslagsminskning av 725 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 075 000 kronor.

FÖRSVARETS SOCIALBYRÅ

124:o) **Försvarets socialbyrå: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130, s. 265 och 266), innebärande en anslagshöjning av 6 000 kronor på grund av löneklassuppflyttningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets socialbyrå, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	42 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	230 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	42 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 000
	Summa kronor 326 000

b) till *Försvarets socialbyrå: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 326 000 kronor.

125:o) **Försvarets socialbyrå: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 131, s. 266) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 198 av herr *Sundelin* samt II: 254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 126 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 140 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet. Under erinran om vad utskottet i det föregående under punkten 4 anfört avstyrkas motionerna, såvitt nu är i fråga. Mot departe-

mentschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag har utskottet icke något att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 198 och II: 254, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets socialbyrå: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor.

126:o) **Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 267), innebärande en anslagsminskning av 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN

127:o) **Försvvarshögskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 267—269), innebärande en anslagshöjning av 3 000 kronor på grund av omräkning av anslaget m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvvarshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	129 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	16 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	66 700
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	10 700
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 200
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 000
Summa kronor	248 000

b) till *Försvvarshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 248 000 kronor.

128:o) **Försvårshögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, s. 270), innebärande en anslagsminskning av 22 000 kronor, som föränledes av att rese- och traktamentskostnader för militära och civilmilitära elever vid försvårshögskolan från och med nästa budgetår förutsatts skola bestridas från vederbörande försvårsgrens reseanslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvårshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

FÖRSVARETS LÄROVERK

129:o) **Försvårrets läroverk: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, s. 270—273), innebärande en anslagshöjning av 120 000 kronor, avseende timlärararvoden m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvårrets läroverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	635 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	260 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	114 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	6 000
Summa kronor	1 020 000

b) till *Försvårrets läroverk: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 020 000 kronor.

130:o) **Försvårrets läroverk: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 273), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvårrets läroverk: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 79 000 kronor.

FÖRSVARETS BREVSKOLA

131:o) **Försvårrets brevskola: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 273—275), innebärande en av löneklassuppflyttningar m. m. föränledd anslagshöjning av 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets brevskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	57 300
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbe- fattning, <i>förslagsvis</i>	100
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 920
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	87 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	21 680
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>för- slagsvis</i>	1 000
Summa kronor	169 000

b) till *Försvarets brevskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 169 000 kronor.

132:o) **Försvarets brevskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, s. 275), innebärande en av automatiska kostnadsstegringar föranledd anslagshöjning av 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets brevskola: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRRÅD

133:o) **Försvarets sjukvårdsförråd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, s. 276 och 277), innebärande en anslagshöjning av 5 000 kronor, avseende kostnader för kompensation för höjda folkpensionsavgifter m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	45 800
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	27 600

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	345 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	64 900
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 000
Summa kronor	519 300

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning från Norrbottens läns landsting för lön åt apotekare och apoteksbiträde vid läkemedels- centralen i Boden	33 300
Nettoutgift kronor	486 000

b) till *Försvarets sjukvårdsförråd*: *Avlöningar* för budget-
året 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 486 000 kronor.

134:o) **Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 140, s. 277) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 105 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:198 av herr *Sundelin* samt II:254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 94 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 105 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet. Under erinran om vad utskottet i det föregående under punkten 4 anfört avstyrkas motionerna, såvitt nu är i fråga. Mot departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag har utskottet icke något att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:198 och II:254, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets sjukvårdsförråd*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 105 000 kronor.

GARNISONSSJUKHUSEN

135:o) **Garnisonssjukhusen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 141, s. 278—281) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Garnisonssjukhusen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 265 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 245 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att vid militärmedicinska undersökningscentralen inrättas tjänster för en förste underläkare i Ag 23 och två sjuksköterskor i Ag 9. Med anledning av förslag om inrättande av en tjänst för röntgensköterska i Ag 9 samt arvoden för deltidanställd röntgenläkare och statistiker beräknar departementschefen medel om sammanlagt 19 500 kronor för utförande av ifrågakvarande arbetsuppgifter.

En tjänst för maskinist i Ag 9 föreslås skola inrättas vid garnisonssjukhuset i Karlsborg i utbyte mot en befintlig tjänst för eldare av 1. klass i Ae 7, vars innehavare enligt gällande bestämmelser må förordnas att bestrida göromål som eljest ankommer på maskinist i Ae 9. Vidare föreslås, att den vid garnisonssjukhuset i Karlsborg befintliga tjänsten för eldare i Ag 7 omvandlas till tjänst för vaktmästare i Ag 7.

Anslagsberäkningen för nästa budgetår påverkas, förutom av de föreslagna nya tjänsterna, av att verksamheten vid garnisonssjukhuset i Eksjö upphört från och med den 1 januari 1959.

Enligt beslut av 1948 års riksdag skall de vårdavgifter, som inflyter såsom ersättning för vård av civila patienter vid garnisonssjukhusen, redovisas såsom inkomster under garnisonssjukhusens avlönings- och omkostnadsanslag. Dessa inkomster beräknas för nästa budgetår till 1 482 000 kronor, varav 1 000 000 kronor torde böra redovisas under avlöningsanslaget.

Utskottet har icke något att erinra mot de föreslagna personalförändringarna och kostnadsberäkningarna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	49 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	11 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	105 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	912 000
5. Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsvis</i> ...	49 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	132 000
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 000
	Summa kronor 1 265 000

Särskilda uppbördsmedel

Vårdavgifter	1 000 000
	Nettoutgift kronor 265 000

b) till *Garnisonssjukhusen: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 265 000 kronor.

136:o) **Garnisonssjukhusen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 281 och 282), innebärande en anslagsminskning av 46 000 kronor med hänsyn till nedläggandet av garnisonssjukhuset i Eksjö från och med den 1 januari 1959, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Garnisonssjukhusen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

MILITÄRAPOTEKET

137:o) **Militärapoteket: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, s. 282—284), innebärande en anslagsminskning av 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	68 200

2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	6 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	642 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	110 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 000
	Summa kronor 833 000

Särskilda uppbördsmedel

Överskott på förrådstitel	278 000
	Nettoutgift kronor 555 000

b) till *Militärapoteket*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 555 000 kronor.

138:o) **Militärapoteket: Omkostnader. Militärapoteket: Engångsanskaffning av viss utrustning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 144 och 145, s. 284 och 285), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1959/60 anvisa

a) till *Militärapoteket*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 48 000 kronor;

b) till *Militärapoteket*: *Engångsanskaffning av viss utrustning m. m.* ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

FÖRSVARETS TANDVÅRD

139:o) **Försvarets tandvård: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, s. 285 och 286), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor, avseende kostnader för kompensation för höjda folkpensionsavgifter samt automatiska utgiftsökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets tandvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 680 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	260 000
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	10 000
	Summa kronor 1 950 000

b) till *Försvarets tandvård: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 950 000 kronor.

140:o) **Försvarets tandvård: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 147, s. 287), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets tandvård: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kronor.

MILITÄRPSYKOLOGISKA INSTITUTET

141:o) **Militärpsykologiska institutet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 148, s. 287—290) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för militärpsykologiska institutet, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för militärpsykologiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Militärpsykologiska institutet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 381 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I:104 av herrar *Georg Carlsson* och *Nils-Eric Gustafsson* samt II:153 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 337 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 337 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att en tjänst för militärpsykolog i Ae 21 tillkommer vid institutet. Tjänsten synes i första hand bära avses för arbetsuppgifter sammanhängande med personalplanering på länge sikt.

Departementschefen föreslår att till bestridande av kostnader för arvodet åt sakkunniga *m. fl.* anvisas 100 000 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 15 000 kronor.

Övriga av departementschefen föreslagna kostnadsökningar avse kompensation för höjda folkpensionsavgifter samt löneklassuppflyttningar *m. m.*

Utskottet finner skäl tala för en utbyggnad av militärpsykologiska institutets personaluppsättning och tillstyrker i sådant syfte departementschefens förslag om inrättandet av en tjänst för militärpsykolog i Ae 21.

Tjänsten i fråga bör, på sätt förordats, i första hand avses för arbetsuppgifter, som sammanhånga med personalplanering på längre sikt. Departementschefens förslag i övrigt under förevarande punkt synas böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 104 och II: 153, såvitt nu är i fråga,

a) på personalförteckningen för militärpsykologiska institutet uppföra ytterligare en tjänst för militärpsykolog i Ae 21;

b) fastställa följande avlöningsstat för militärpsykologiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	41 600
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 200
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	100 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	190 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	38 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 600
<u>Summa kronor</u>	<u>381 000</u>

c) till *Militärpsykologiska institutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 381 000 kronor.

142:o) **Militärpsykologiska institutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, s. 290 och 291), innebärande en anslagsminskning av 38 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärpsykologiska institutet*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 117 000 kronor.

CENTRALA VÄRNPLIKTSBYRÅN

143:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 150, s. 291—294) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för centrala värnpliktsbyrån, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60, dels ock till Centrala värnplikts-

byrån: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 794 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 800 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår departementschefen att tjänsten för maskintekniker i Ae 13 omvandlas till tjänst för assistent i Ae 15. Vidare tillstyrker departementschefen att två tjänster för kontorsbiträde i Ao 5 tillkommer vid centrala värnpliktsbyrån i utbyte mot två tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål i reglerad beföringsgång. Departementschefen räknar med att en tjänst för maskinoperatör i Ag 10 indrages vid värnpliktsbyrån.

Övriga av departementschefen föreslagna kostnadsökningar avse kompensation för höjda folkpensionsavgifter samt löneklassuppflyttningar m. m.

Statssekreteraren i försvarsdepartementet K. Frithiofson har till statsutskottets första avdelning överlämnat en den 27 februari 1959 dagtecknad *promemoria angående viss omföring mellan anslag för centrala värnpliktsbyrån för budgetåret 1959/60*. Denna promemoria är av följande lydelse.

I årets statsverksproposition (bil. 6, s. 294—295) har föreslagits, att anslaget Centrala värnpliktsbyrån: Adresseringsmaskiner m. m. utgår och att de kostnader som tidigare belastat anslaget fortsättningsvis skola bestridas från värnpliktsbyråns omkostnadsanslag.

Centrala värnpliktsbyrån ombesörjer bland annat viss servicetjänst beträffande den maskinella utrustningen vid truppregistreringsmyndigheterna. För denna verksamhet svarar närmast en biträdande ingenjör i Ae 13, som avlönas från värnpliktsbyråns avlöningsanslag, och en extra tjänsteman (tekniker), beträffande vilken avlöningskostnaderna för närvarande bestrides från anslaget till adresseringsmaskiner m. m. Ifrågavarande personal erfordras jämväl fortsättningsvis. Då det icke synes lämpligt att avlöningskostnaderna för nämnda tekniker från och med nästa budgetår utgår från omkostnadsanslaget, bör teknikertjänsten i stället överföras till avlöningsanslaget. För att detta skall möjliggöras bör emellertid avlöningsanslaget ökas med 14 000 kronor, varvid omkostnadsanslaget minskas med motsvarande belopp. I den för centrala värnpliktsbyrån för budgetåret 1959/60 föreslagna avlöningsstaten torde anslagsposterna till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och till rörligt tillägg böra ökas med 12 000 kronor respektive 2 000 kronor.

I samband med att ifrågavarande teknikertjänst överföres till avlöningsanslag bör tjänsten extraordinariesättas. Det torde ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om tjänstens lönegradsplacering.

Utskottet. Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, i vad avser omvandling av en tjänst för maskintekniker i Ae 13 vid centrala värnpliktsbyrån till tjänst för assistent i Ae 15, tillstyrker de av depar-

tementschefen under förevarande anslag föreslagna personalförändringarna i övrigt. Ej heller de gjorda kostnadsökningarna ha givit utskottet anledning till erinran.

I en till utskottet under hand från försvarsdepartementet överlämnad promemoria har föreslagits, att avlöningskostnaderna, beräknade till 14 000 kronor, för en tekniker vid centrala värnpliktsbyrån skola bestridas från förevarande anslag i stället för från värnpliktsbyråns omkostnadsanslag. Utskottet anser sig böra tillstyrka detta förslag och räknar sålunda med att förevarande anslag uppräknas med 14 000 kronor, med fördelning 12 000 kronor på anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 2 000 kronor på posten Rörligt tillägg. I enlighet härmed torde förevarande anslag böra uppföras med (794 000 + 14 000 =) 808 000 kronor samt förenämnda poster upptagas till (323 640 + 12 000 =) 335 640 kronor respektive (108 000 + 2 000 =) 110 000 kronor. Hemställan om minskning av värnpliktsbyråns omkostnadsanslag med 14 000 kronor gör utskottet i det följande vid behandlingen av detta anslag.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag,

a) på personalförteckningen för centrala värnpliktsbyrån uppföra ytterligare två tjänster för kontorsbiträde i Ao 5;

b) fastställa följande avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	310 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	46 900
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	960
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	335 640
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	110 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 500
	Summa kronor 808 000

c) till *Centrala värnpliktsbyrån*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 808 000 kronor.

144:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 151, s. 294 och 295) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 364 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 198 av herr *Sundelin* samt II: 254 av herr *Ståhl m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 327 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 72 000 kronor.

Från det å innevarande års riksstat upptagna reservationsanslaget till adresseringsmaskiner m. m. bestrides kostnader för drift och underhåll av hålkortsmaskiner m. m. Motsvarande kostnader vid andra myndigheter inom försvaret belastar omkostnadsanslag. Departementschefen anser att så bör vara förhållandet även vid centrala värnpliktsbyrån. Departementschefen föreslår därför att anslaget till adresseringsmaskiner m. m. utgår och att omkostnadsanslaget för ifrågavarande ändamål uppräknas med 282 000 kronor. Å anslaget till adresseringsmaskiner m. m. eventuellt befintlig odisponerad behållning vid utgången av innevarande budgetår bör överföras till budgetutjämningsfonden. Departementschefen föreslår vidare att värnpliktsbyråns omkostnadsanslag på grund av vissa pris- och lönehöjningar samt med hänsyn till anslagsbelastningen höjes med 10 000 kronor.

Utskottet. Vad departementschefen anfört rörande reservationsanslaget till adresseringsmaskiner m. m. har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet anser sig vidare böra godtaga departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag, dock att anslaget, i enlighet med vad utskottet anfört vid behandlingen av värnpliktsbyråns avlöningsanslag, bör minskas med 14 000 kronor. Under hänvisning till vad utskottet i det föregående under punkten 4 uttalat avstyrkes det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 198 och II: 254, såvitt nu är i fråga, till *Centrala värnpliktsbyrån: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

ANSKAFFNING AV VISS MATERIEL M. M.

145:o) **Sjukvårdsmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152, s. 295 och 296), innebärande en anslagshöjning av 150 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjukvårdsmateriel* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kronor.

146:o) **Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 153, s. 296 och 297), innebärande en anslagshöjning av 600 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

147:o) **Vissa signalförbindelser m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 154, s. 297 och 298) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av signalmateriel m. m. inom en kostnadsram av 9 000 000 kronor, dels ock till *Vissa signalförbindelser m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 8 150 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 7 500 000 kronor.

Från och med budgetåret 1955/56 tillämpas beträffande anslaget ett system med beställningsbemyndiganden av samma slag som tillämpas beträffande försvarsgrenarnas anslag till anskaffning av tygmateriel (motvarande). De av riksdagen för budgetåren 1955/56—1958/59 medgivna bemyndigandena uppgår till sammanlagt 32 175 000 kronor, varav för innevarande budgetår 7 500 000 kronor.

Såsom tidigare anförts föreslår departementschefen att kostnaderna för avlönande av viss personal från och med nästa budgetår överföres från detta anslag till avlöningsanslag. Medelsbehovet under förevarande anslag beräknas på grund härav minska med 350 000 kronor.

Departementschefen föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med 8 150 000 kronor. Kostnadsramen för beställningsbemyndigandet bör bestämmas till 9 000 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om vad som i det föregående vid behandlingen av armétygförvaltningens och flygförvaltningens avlöningsanslag anförts i ämnet tillstyrker utskottet de gjorda beräkningarna av förenämnda anslag, innebärande att anslaget höjes med 650 000 kronor.

Utskottet anser sig vidare böra tillstyrka, att kostnadsramen för utläggande av beställningar ökas med 1 500 000 kronor till 9 000 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av signalmateriel m. m. inom en kostnadsram av 9 000 000 kronor;

b) till *Vissa signalförbindelser m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 8 150 000 kronor.

148:o) **Anskaffning av taggtråd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 155, s. 298 och 299), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anskaffning av taggtråd* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

149:o) **Järnvägskrigsbromateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 156, s. 299) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av järnvägskrigsbromateriel inom en kostnadsram av 12 000 000 kronor, dels ock till Järnvägskrigsbromateriel för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

För anskaffning av järnvägskrigsbromateriel har under förevarande anslag för budgetåren 1953/54—1958/59 anvisats sammanlagt 14 500 000 kronor, varav för innevarande budgetår 3 000 000 kronor.

Det synes angeläget att armétygförvaltningen beredes möjlighet att utlägga en större beställning av ifrågavarande materiel. Departementschefen föreslår därför att ämbetsverket erhåller begärt bemyndigande att nästa budgetår utlägga beställningar inom en kostnadsram av 12 000 000 kronor. Härvid förutsätter departementschefen att behovet av medel för likvidering av de på grund av bemyndigandet utlagda beställningarna blir uppdelat på minst fyra budgetår med i stort sett jämn fördelning mellan budgetåren. Anslaget för nästa budgetår torde få uppföras med oförändrat belopp, 3 000 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av järnvägskrigsbromateriel inom en kostnadsram av 12 000 000 kronor;

b) till *Järnvägskrigsbromateriel* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

150:o) **Engångsanskaffning av musikinstrument.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157, s. 300), innebärande en anslagsminskning av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Engångsanskaffning av musikinstrument* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

FAMILJEBIDRAG

151:o) **Familjebidrag.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 158, s. 300—302) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 000 kronor.

Medel till familjebidrag har hittills anvisats under ett särskilt anslag för varje försvarsgren. Familjebidragkostnaderna för samtliga tre försvarsgrenar redovisas emellertid i första hand på arméns anslag till familjebidrag. Därefter sker en schematisk, procentuell fördelning av kostnaderna mellan de tre anslagen. Med hänsyn härtill har det ansetts lämpligt att bedöma försvarsgrenarnas medelsbehov för familjebidrag i ett sammanhang, varefter det totala anslagsbeloppet fördelats mellan försvarsgrenarna efter vissa procenttal, för innevarande budgetår 75 % på armén, 10 % på marinen och 15 % på flygvapnet (se prop. 1958: 110, s. 338). På grund av angivna förhållanden har det vid beredning inom försvarsdepartementet bedömts vara lämpligt att sammanföra de tre familjebidragsanslagen till ett anslag. Departementschefen får därför föreslå, att från och med budgetåret 1959/60 i riksstaten uppföres ett för samtliga försvarsgrenar gemensamt förslagsanslag, benämnt Familjebidrag, och att därvid anslagen Armén: Familjebidrag, Marinen: Familjebidrag och Flygvapnet: Familjebidrag utgår ur riksstaten.

Departementschefen anser sig med beaktande av anslagsbelastningarna samt beräknade förändringar i fråga om antalet tjänstgöringsdagar m. m. kunna räkna med ett oförändrat totalt medelsbehov för familjebidrag under nästa budgetår. Departementschefen föreslår därför att förevarande anslag uppföres med 34 000 000 kronor.

Utskottet anser i likhet med departementschefen lämpligt, att de tre familjebidragsanslagen sammanföras till ett anslag. Utskottet tillstyrker likaledes, att det nya anslaget uppföres med 34 000 000 kronor, vilket totalt innebär oförändrad medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Familjebidrag* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 000 kronor.

PERSONALVÅRDSVERKSAMHET M. M.

152:o) **Fritidsundervisning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160, s. 302), innebärande en anslagshöjning av 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fritidsundervisning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

153:o) **Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 161, s. 303 och 304), innebärande oförändrad medelsanvisning, får utskottet — som i detta sammanhang vill erinra om att samtliga anslag till frivilliga försvarsorganisationer från och med nästa budgetår uppföras bland anslagen till vissa för försvaret gemensamma ändamål — hemställa,

att riksdagen må till *Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 2 525 000 kronor.

154:o) **Lottaorganisationen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162, s. 304 och 305), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lottaorganisationen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 750 000 kronor.

155:o) **Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig. Frivilliga djursjukvården i krig.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 163 och 164, s. 305 och 306), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1959/60 anvisa

a) till *Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* ett reservationsanslag av 60 000 kronor;

b) till *Frivilliga djursjukvården i krig* ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

156:o) **Frivilliga skytteväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165, s. 306 och 307), innebärande att anslaget å 1 625 000 kronor, som tidigare benämnts Frivilliga skytteväsendets befrämjande, höjes med 125 000 kronor, avseende underhåll av skjutbanor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Frivilliga skytteväsendet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 750 000 kronor.

157:o) **Understöd åt vissa föreningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 166, s. 308—310) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 53 000 kronor.

Departementschefen föreslår att de i innevarande budgetårs riksstat uppförda obetecknade anslagen Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m. och Marinen: Understöd åt föreningar m. m. utgå och ersättas med ett bland anslagen till gemensamma ändamål uppfört obetecknat anslag, Understöd åt vissa föreningar m. m.

Från förevarande anslag bör utgå bidrag för utgivande av handlingar m. m. och till förhyrande av lokaler. Av anslaget bör också bestridas bidrag till Artilleritidskrift m. fl. tidskrifter.

Departementschefen föreslår att bidragen för utgivande av handlingar m. m. samt till tidskrifter, vilka för innevarande budgetår utgör (17 750 + 7 400 =) 25 150 kronor, uppräknas med hänsyn till ökade framställningskostnader till 30 250 (+ 5 100) kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om fördelningen av angivna bidragsmedel. Anslaget beräknas för nästa budgetår till (30 250 + 22 750 =) 53 000 kronor, vilket motsvarar summan av de båda anslag som föreslås utgå ur riksstaten.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Understöd åt vissa föreningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 53 000 kronor.

VISSA ÖVRIGA GEMENSAMMA ÄNDAMÅL

158:o) **Inskrivningskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 167, s. 311), innebärande en anslagshöjning av 250 000 kronor med hänsyn till ökat antal inskrivningsskyldiga, höjda järnvägstaxor samt anslagsbelastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inskrivningskostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor.

159:o) **Vissa specialundersökningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, s. 311 och 312), innebärande en anslagshöjning av 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa specialundersökningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 440 000 kronor.

160:o) **Försvarsupplysning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 169, s. 312 och 313), innebärande en anslagshöjning av 70 000 kronor, avseende kostnader för utgivandet av tidskrifterna Arménytt, Marinnytt och Vårdkasen, vilka kostnader för innevarande budgetår bestridas från anslaget Publikations- och blankettryck, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsupplysning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 210 000 kronor.

161:o) **Försvarsfilm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, s. 313 och 314), innebärande en anslagshöjning av 10 000 kronor med hänsyn till ökade framställningskostnader för den militära undervisningsfilmen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsfilm* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 460 000 kronor.

162:o) **Publikations- och blankettryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, s. 314), innebärande en anslagsminskning av 20 000 kronor, varvid beaktats anslagsbelastningen och att kostnaderna för utgivande av tidskrifterna *Arménytt*, *Marinnytt* och *Vårdkasen* överföras från förevarande anslag till anslaget *Försvarsupplysning*, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Publikations- och blankettryck* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 680 000 kronor.

Diverse

163:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 172 och 173, s. 315) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1959/60 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 73 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 353 000 kronor.

164:o) **Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågakvarande ändamål (punkt 174) har statsutskottet avgivit utlåtande (nr 46), varom utskottet velat här

erinra.

165:o) **Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 175, s. 316), innebärande en anslagshöjning av 400 000 kronor, avseende täckande av fasta kostnader å vissa produktionsavdelningar (s. k. tomgångsförluster) samt förråds- och underhållskostnader för undanställda maskiner, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

166:o) **Ersättning för automobilskatt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 176, s. 317), innebärande en anslagshöjning av 180 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för automobilskatt* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 6 080 000 kronor.

167:o) **Ersättning för rustning och rotering. Resestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 177 och 178, s. 317 och 318), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1959/60 anvisa

a) till *Ersättning för rustning och rotering* ett förslagsanslag av 15 000 kronor;

b) till *Resestipendier* ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

168:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, s. 318), innebärande en anslagshöjning av 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kronor.

169:o) **Vissa nämnder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 180, s. 318 och 319), innebärande en anslagshöjning av 25 000 kronor, varvid beaktats att medel för försvarets centrala arbetarskyddsnämnds verksamhet beräknas under här ifrågavarande anslag, att det å riksstaten upptagna anslaget Inskrivningsrådet anvisas under förevarande anslag samt att medelsbehovet för vissa av de under anslaget upptagna nämnderna anses komma att öka, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kronor.

170:o) **Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, s. 319), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

171:o) **Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 182, s. 320), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 450 000 kronor.

172:o) **Vissa ersättningar för inskränkningar i förfoganderätten till fast egendom. Borttagande av pansarhinder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 183 och 184, s. 320 och 321), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1959/60 anvisa

a) till *Vissa ersättningar för inskränkningar i förfoganderätten till fast egendom* ett förslagsanslag av 25 000 kronor;

b) till *Borttagande av pansarhinder m. m.* ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

173:o) **Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 185, s. 321 och 322) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 13 300 000 kronor.

I innevarande års riksstat finnes upptaget ett förslagsanslag av 25 000 kronor till Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig. I riksstaten för innevarande budgetår finnes jämväl upptaget ett förslagsanslag av 14 000 000 kronor till Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

För bestridande av sådana kostnader, som för innevarande budgetår gäldas från förenämnda båda anslag, synes det departementschefen lämpligt att för framtiden anvisas ett gemensamt förslagsanslag. Departementschefen föreslår, att detta anslag erhåller benämningen Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget uppskattar departementschefen för nästa budgetår till 13 300 000 kronor, vilket innebär en minskning med 725 000 kronor jämfört med vad som för innevarande budgetår anvisats för ifrågavarande ändamål.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning i anledning av kroppss-*

skada, ådragen under militärtjänstgöring m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 13 300 000 kronor.

174:o) **Omskolning av i militärtjänst skadade.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 186, s. 322 och 323), innebärande en anslagshöjning av 25 000 kronor, avseende höjda utbildningsbidrag till militärskadade, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Omskolning av i militärtjänst skadade* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

175:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 187, s. 323), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

176:o) **Rationaliseringsförsök.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 188, s. 323), innebärande en anslagshöjning av 40 000 kronor, får utskottet, under erinran om vad som anförts i ämnet vid anmälan av anslaget Armétygförvaltningen: Omkostnader, hemställa,

att riksdagen må till *Rationaliseringsförsök* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kronor.

Uppskjutna frågor

177:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedannämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 29: Försvarsstaben: Avlöningar,

punkten 34: Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 68: Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 95: Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 113: Flygvapnet: Luftförsvarsrobot,

punkten 128: Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet,

punkten 159: Personalvårdsverksamhet m. m. samt

punkten 189: Reglering av prisstegringar;

vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 2 april 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, Sundelin, Thun, Holmqvist, Pålsson, Axel Johannes Andersson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Erik Svedberg, Jacobsson och Kaijser; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Thapper, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Ståhl, Svensson i Stenkyrka, Nilsson i Göingegården, fröken Elmén, herr Blidfors, fröken Karlsson, fru Lewén-Eliasson, herrar Lassinantti och Gustafsson i Kårby.

Reservationer

1) vid *punkten 1* (Inledning) av herr *Åkerström*.

2) vid *punkten 114* (Krigsarkivet: Avlöningar) av herrar *Ivar Johansson, Pålsson, Åkerström, Svensson* i Stenkyrka och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett att utskottet i anledning av motionerna I: 104 och II: 153, såvitt nu är i fråga, icke bort tillstyrka förslagen om inrättandet av en arkivarietjänst i Ae 21 samt en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål och att därför

dels andra stycket i utskottets yttrande (s. 91) bort ha följande lydelse:

»Det rådande statsfinansiella läget nödvändiggör en sträng återhållsamhet med nya statsutgifter. Varje anslagsökning måste därför oavsett storleksordning noggrant prövas. Vid denna sin prövning har utskottet, vad förevarande anslag beträffar, funnit förslagen om inrättandet av en tjänst för arkivarie i Ae 21 samt en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål icke vara av den angelägenhetsgrad, som motiverar bifall i nuvarande situation. Utskottet anser sig därför böra i anslutning till det motionsvis gjorda yrkandet avstyrka förslagen i fråga. Härigenom torde krigsarkivets avlöningsanslag i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag böra minskas med 31 000 kronor till 374 000 kronor med den av utskottet i efterföljande hemställan gjorda fördelning på anslagsposter.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 104 och II: 153, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för krigsarkivet uppföra en förste biblioteksassistenttjänst i Ao 12 i utbyte mot en biblioteksassistenttjänst i Ao 10;

b) fastställa följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	105 900
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	7 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	208 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	50 000

5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	2 500
	Summa kronor 374 000

c) till *Krigsarkivet: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 374 000 kronor.»

3) vid *punkten 141 (Militärpsykologiska institutet: Avlöningar)* av herrar *Ivar Johansson, Pålsson, Åkerström, Svensson* i Stenkyrka och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett att utskottet i anledning av motionerna I: 104 och II: 153, såvitt nu är i fråga, icke bort tillstyrka förslaget om inrättandet av en tjänst för militärpsykolog i Ae 21 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Under hänvisning till vad utskottet under punkten 114 i det föregående anfört har utskottet funnit förslaget om nyinrättandet av en tjänst för militärpsykolog i Ae 21 icke vara av den angelägenhetsgrad, som motiverar bifall i nuvarande situation. Utskottet anser sig därför böra i anslutning till det motionsvis gjorda yrkandet avstyrka förslaget i fråga. Härigenom torde militärpsykologiska institutets avlöningsanslag i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag böra minskas med 23 000 kronor till 358 000 kronor med den av utskottet i efterföljande hemställan gjorda fördelning på anslagsposter.

Mot Kungl. Maj:ts förslag i övrigt har utskottet icke något att erinra. Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 104 och II: 153, såvitt nu är i fråga,

a) avslå Kungl. Maj:ts förslag att på personalförteckningen för militärpsykologiska institutet uppföra ytterligare en tjänst för militärpsykolog i Ae 21;

b) fastställa följande avlöningsstat för militärpsykologiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	41 600
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 200
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	100 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	170 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	35 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 600
	Summa kronor 358 000

c) till *Militärpsykologiska institutet: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 358 000 kronor.»